

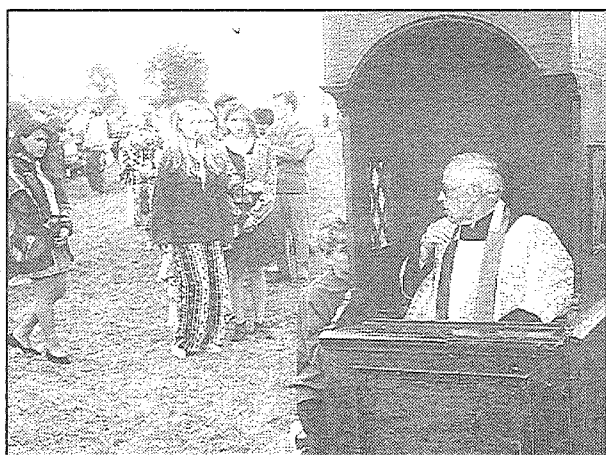
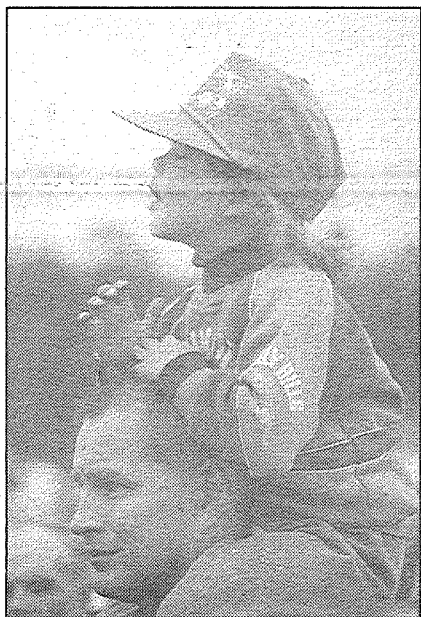
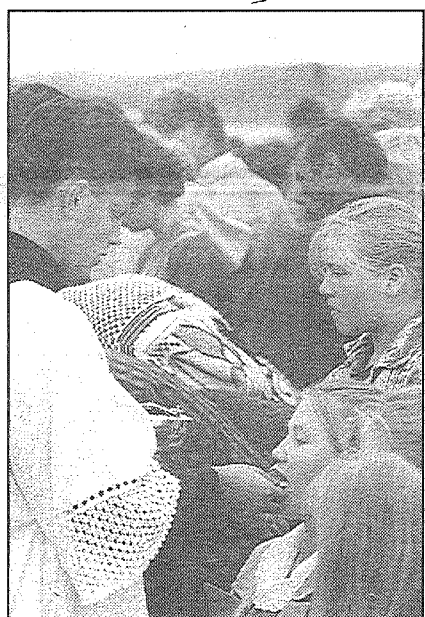
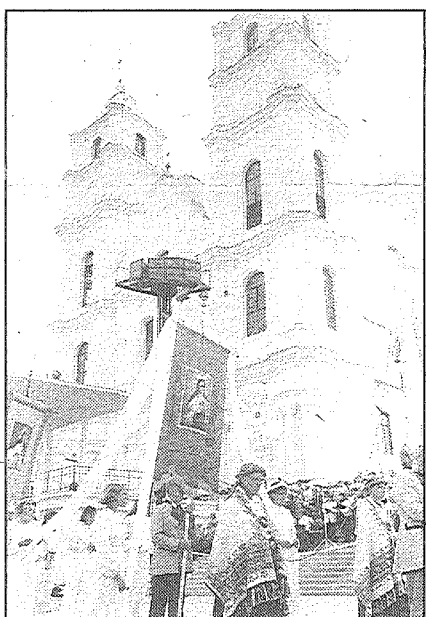
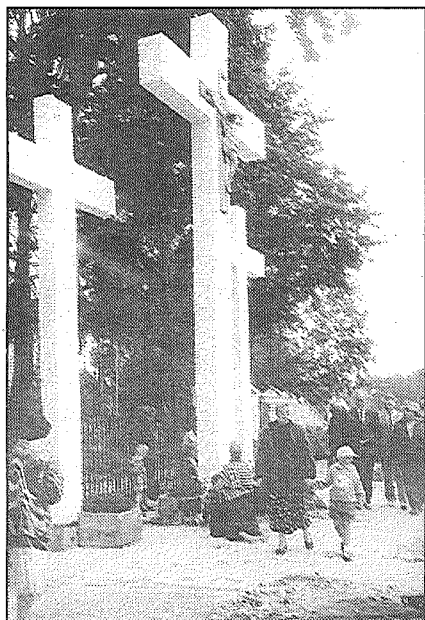
NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Sestdiena, 1996. gada 17. augusts

● Nr. 61 (6682)

AGLONA – 15. augustā

Jana Silicka fotoreportaža

Zviedru ģimene audžubērna ģimenē

Aizsākums kādai neparastai draudzībai bija pirms vairākiem gadiem. Toreiz Selgu ģimene Vārkavas pusē no bāreņu nama aizbildniecībā paņēma kādu zēnu. Puišelis pēc bērnu namā un internātskolā pavadītā laika, ticis pie vecākiem, ko nekavējoties sāka saukt patrētī un mammu, pie mājas, pie savām lietām, pie suniņa, ar ko draudzēties, pie klētīm un kambariem, kur glabājas dārzeņi, produkti, pie kūts, kur pilns čiepstošu, blējošu un maujošu dzīvnieku, kam pats var atnest zāli, jutās kā septītajās debesīs. Puisēns tika nokrustīts, pēcāk arī iestiprināts, kā to prasa kristīga cilvēka dzīves ceļš. Un pamāzām viņam aizmirsās agrā bērnībā piedzīvotās šausmas, bāds, no kura vienīgā iespēja glābties bija valsts bērnu iestādēs. Vietējā skolā viņš turpināja mācības.

Apmēram tajā pašā laikā kāda zviedru ģimene apmeklēja Rīgu, un iestādēs, kas nodarbojas ar bāreņu lietām, lūdza kāda bāreņa adresi, bez tam viņi vēlējas, lai tas būtu pēc iespējas dziļāk Latvijā un izteicā svarīgu priekšnoteikumu — alkoholiķus nepiedāvāt. Un tā, pilnīgi nejauši zviedru, bet tā bija Petersonu ģimene, ieguva Selgu ģimenes adresi.

Ar pārsteigumu tika uzņemta pirmā vēstule no Zviedrijas, kurā lūdza atsaukties, atbildēt, piedāvāja palīdzību zēna audzināšanā. Šos pēdējos gadus vēstules no Zviedrijas uz Latviju un otrādi jau ceļoja regulāri, tāpat regulāri zēnam pienāca arī sūtījumi ar apģērbu, apaviem, skolai nepieciešamām lietām.

Eva un Dags Petersoni uzaudzinājuši trīs bērnus, divus dēlus un meitu, tie jau nostājušies uz savām kājām. Juzdamies pārtikuši un labi saprazdami, ko nozīmē apaut un apģērbt pusaudža gadus esošu puisi, viņi sūtīja praktiskas lietas. Bet vēstulēs viņi gan aicināja ciemos, gan solījis kādreiz ierasties pašī. Un pavisam nesen, liepu ziedēšanas laikā Eva un Dags Petersoni ieradās Latvijā.

Lieki teikt, ka saimnieki bija uztraukušies par visu, jo savādāk ir tomēr tikties ar ārzemju latviešiem, kas nākuši no pašu zemītes vai oficiālā pasākumā pāris stundas pavadīt sarunās un kopīgi paēst pusdienas. Bet Petersonu saprotošā izturēšanās, nosvērtība, sirsnība atvairīja samulstumu, un drīz visi kopā jutās kā labi paziņas.

Kā stāstīja Dags, no Otvidabergas, kur viņi dzīvo, līdz Stokholmai ir aptuveni 200 kilometri. Šo ceļu viņš agrā rītā uzsācis ar savu mašīnu. Stokholmā sēdusies lidmašīnā, atlidojuši līdz Rīgai, kur Dags noīrēja automašīnu, sēdās pie stūres un kopā ar Aināru, kas bija tulka un sa-

gaidītāja, kā arī ceļa rādītāja lomā, mēroja atkal savus divsimt kilometrus līdz Latgalei.

Eva ir skolotāja, bet Dags — privātfirmas «Tage Rejmes AB - Volvo» filiāles Otvidabergā, kas nodarbojas ar auto «Renault» un «Volvo» pārdošanu, šefs. Dags bez tam divdesmit gadus braucis rallijā, tāpēc viņam nebija nekādu problēmu laisties svešos un latviski nesakārtotos ceļos.

Pirmā diena Selgu ģimenē pagāja, ciemiņiem pa pēdām staigājot saimniekiem pakāj un visu izpētot, — cik zemes hektāru, ko tajos audzē, kas klētī, kas šķūnī, kādi zirgi, kāds traktors, platām acīm viņi aplūkoja aku ar grieztuvi, izslauktā piena kāšanu caur marlīti kannās un tā tālāk. Turpmākajās dienās viņi vēlējas iepazīties ar novadu, notika tradicionālais brauciens uz Aglonas baziliku, uz muzeju Aizkalnē, kur Dags palīdzēja atļauju paspēlēt klavieres, uz Vārkavu, uz Preiļiem, kur Eva fotografēja kartupeļu pārdevējas tirgū un aizrautīgi iepirkās «Daiļradē».

Reizēm Dags lūdza parādīt vēl lauciniecišķākus ceļus, tā teikt, vēl dziļākos laukos. Ģimenei, kura ik vasaras atvaļinājumu pavadījusi pēc kārtas gandrīz vai visās Eiropas valstīs, apceļojusi Ameriku, šeit bija ista eksotika.

Protams, bija daudz sarunu ar savu latviešu «audžubērnus», tikšanās ar vienu no viņa skolotājiem, iepazīšanās ar citiem tuvākajiem radiem, kā arī noslēgumā — atvaidšanās vakars, kad Eva savā skaistajā balsī dziedāja daudzas zviedru tautasdziesmas, bet latviešu puse — apvienotā ģimenes ansamblī iepazīstināja ar vietējo folkloru. Tika aplūkotas arī Petersonu ģimenes fotogrāfijas savā mājā, sadzīvē, ikdienā, svētkos, tuvākie radi, un, protams, tās radīja bagātību, pārticību.

Bet Selgu audžudēlam, kura dzīves sākums kādreiz bija tik nožēlojams, ir tik labi šodien justies mīļētam, aprūpētam, un ar personīgiem kontaktiem tālā zemē.

L.Rancāne

● **Attēla:** pie ziedošās lielās liepas, kas Selgu ģimenei un radiem ar savu krāšņo varenumu un kupļajiem, ziedos ligstošajiem līdz pat zemei zariem, kļuvusi gandrīz «relikvija», Eva un Dags Petersoni (centrā). Pa kreisi Ainārs Bindars, Jelgavas lauksaimniecības akadēmijas students, Preiļu 1. vidusskolas absolvents, pēc pusgada, ko pavadīja ASV pie kāda fermeru praksē un noslīpēja angļu valodas zināšanas, bija uzņēmies tulka pienākumus.

A.Rancāna foto

SAEIMĀ UN VALDĪBĀ

4,25 lati par pirmo bērnu

Ministru kabinets pieņēmis lēmumu par grozījumiem likumā «Par sociālo palīdzību». No šī gada augusta valsts pabalsts ģimenei 4,25 lati, par otro un piekto — 1,2 reizes vairāk, par trešo un ceturto — 1,6 reizes vairāk, par sesto un nākamajiem — tāpat kā par pirmo bērnu.

Atcelti īres maksas «griesti»

Valdība Satversmes 81. panta kārtībā izdarījusi grozījumus likumā «Par dzīvojamo telpu īri». Likuma jaunajā redakcijā paredzēts, ka, sākot ar 1997. gada 1. janvāri, dzīvokļa īres maksa tiks noteikta, «pusēm vienojoties». Ja šo vienošanos nevarēs panākt, valsts un pašvaldību dzīvojamās mājās īres maksa nedrīkstēs pārsniegt attiecīgās pašvaldības noteikto īres maksu. Gan pašvaldībām, gan privāto māju un dzīvokļu īpašniekiem īres maksas aprēķināšanā būs jāievēro valdības noteiktā kārtība. Ja būs plānots palielināt īres maksu, izīrētājam jābrīdina īrnieks 6 mēnešus iepriekš, ja maksu par komunālajiem pakalpojumiem — mēnesi iepriekš. Likuma grozījumi stāsies spēkā, ja tiem piekritīs arī Saeima.

Pēc Latvijas preses materiāliem

«Mērnīku laiki» turpinās

Stāsta Valsts zemes dienesta rajona nodaļas vadītājs Antons Valainis

Gan pagastos, gan Preiļos un Līvānos turpinās zemes mērīšana. No zemes īpašuma uzmērīšanas līdz dokumentu saņemšanai termiņi nav lieli, — pilsētās nedēļa, pagastos 3 — 4 dienas. Ja klients maksā, šis darbs tiek veikts arī ātrāk.

Pagastos strādā pietiekami daudz kvalificētu speciālistu, kuri ir Valsts zemes dienesta Kadastra daļas pakļautībā, ar zemes īpašumu saistītos jautājumus risina trīs cilvēki — zemes komisijas pilnvarots pārstāvis, Valsts zemes dienesta Kadastra daļas inspektors un Valsts zemes dienesta mērnīcības biroja mērnīks.

Gada sākumā saņēmām no valsts budžeta 230 latus, rēķinot uz vienu pagastu, lai iemēritu zemi īpašniekiem, mantiniekiem, represētājiem. Viena zemes lieta pēc tāmes izmaksā aptuveni 70 latus. Katrs var izrēķināt, cik īpašniekiem zemi mēs varam iemērit par budžeta līdzekļiem. Naudas izlietošanu katrā pagastā kontrolēju es pats. Par personīgi ir atbildīgs arī mērnīcības biroja vadītājs un grāmatvedība. Esam izdevuši rīkojumu katrā pagastā sagatavot sarakstus, cik un kad zeme iemērita par budžeta līdzekļiem. Lai nerastos domstarpības, paskaidrošu, ka par budžeta naudu zemi mērīsim represētājiem un tiešajiem īpašniekiem. Pēdējie ir veci cilvēki, kuriem zeme tika nacionalizēta, tāpēc viņiem vispirms jāsaņem valsts palīdzība īpašuma atgūšanā. Tiesa, man nav oficiāla dokumenta, ka būtu tā jārikojas, taču uzskatu, ka tā ir godīgi.

Līdzekļu trūkuma dēļ mēs šādā veidā patlaban nevaram palīdzēt mantiniekiem un citiem zemes pieprasītājiem. Arī represēto cilvēku mūsu rajonā ir daudz. Dažiem, kuri to vēlējas, zemi iemērijām par viņu naudu, bet mēs nevienu nespējam maksāt. Ja cilvēks vēlas sagaidīt palīdzību no valsts, lai gaida. Ja vēlas zemi ātrāk iegūt īpašumā, lai samaksā pats. Tad ir jāvienojas ar mērnīku par izcenojumiem. Mērnīks iezīstina ar tāmi, kuru viņš sastāda, zemes pretendents klātesot. Koeficienti un izcenojumi visā valstī ir vienādi. Visas tāmes, ko paraksta mērnīks un klients, pārbauda es.

Strauji sākusies ēku privatizācija, bet pirms tam jāveic zemes mērīšanas darbi, uz atrodas šīs ēkas. No Valsts zemes dienesta puses vilcināšanās nav un nebūs. No privatizācijas komisijām mēs saņemam pieteikumus, nosakām termiņus, kad mūsu dienesti izpildīs pasūtījumu. Tieši šiem darbiem dodam prioritāti, un pašvaldību pasūtījumus veicam vispirms.

Izskanējusi informācija, ka Valsts zemes dienestam iedalīti 12 tūkstoši latu, lai pasteidzinātu dzīvojamo ēku privatizācijas priekšdarbus. Nauda tiešām ir iedalīta, taču tā jāizmanto citiem mērķiem, proti — zemes uzmērīšanai zem privatizācijai nodotajiem ražošanas objektiem. Šīs naudas izlietojums ir pakļauts stingrai

kontrolei, man ir jāatskaitās par katru tāme iekļauto darbu izpildi.

Un vēl par šiem 12 tūkstošiem latu. Lai zemes mērīšana virzītos uz priekšu, jāizveido ģeodēzisko atbalsta punktu tīkls Preiļos un Līvānos. Arī tam ir vajadzīga nauda. Preiļu pilsētas dome pērn, pamatojoties uz likumu par pašvaldībām, iedalīja līdzekļus atbalsta punktu apsekošanā, un projekta sastādīšanai. Dzemzēl Preiļu pilsētas budžetam nevarēšu atdot iztērētos līdzekļus, bet no iepriekš minētās summas turpināsim iesākt darbu. Līvānu pilsētas dome pērn naudu neiedalīja, tāpēc tur darbi iekavējušies. Pašlaik risinām jautājumu par speciālas brigādes uzaicināšanu no Rīgas. Jāsaka, — aptuveni 70 procenti no piešķirtajiem 12 tūkstošiem latu tiks izlietoti tieši ģeodēzisko atbalsta punktu ierīkošanai Preiļos un Līvānos. Gribu brīdināt iedzīvotājus, ka drīz pilsētās notiks asfalta uzlaušana un strādās speciālisti. Aicinu iedzīvotājus arī nebojāt mērnīku uzliktais zīmes, jo tas ļoti apgrūtinā viņu darbu.

Patlaban notiek zemes mērīšana privatizācijai nodotajos objektos Preiļos, — linu fabrikā, «Lauktehnikā», SIA «Ozols» un citos. Tas ir liels darbs, tomēr centīsimies kaut nedaudz palīdzēt arī iedzīvotājiem, kuri ir rindā uz zemes uzmērīšanu.

Un tagad — nedaudz par ambīcijām. Valsts zemes dienesta speciālisti uzklauša un uzklaušis (trešdienās) iedzīvotāju pretenzijas, sniegs paskaidrojumus par likumiem un visu pārējo, kas saistīts ar zemes uzmērīšanu. Taču jābūt iecietīgiem, arī pret mērnīkiem, kuri veic smagu un atbildīgu darbu. Jebkuru pārpratumu var noskaidrot mierīgā tonī. Mērnīku laiki allaž ir bijuši grūti laiki, tomēr tiem nevajadzētu sanāidot kaimiņus, kad katrs par varēm cenšas to kupīcu kaut par centimetru pabīdīt uz savu pusi. Problēmas, protams, ir. Gandrīz 90 procenti zemes īpašnieku, kuriem zeme tika iemērita reformas sākumā, tagad to vēlas atgūt vecajās robežās. Tas ir papildus darbs un atkal nauda, taču arī šo lietu vajadzētu risināt bez liekiem strīdiem un savstarpējiem apvainojumiem. Ir nepatīkami, ka Centrālā zemes komisija, kura pārbauda sūdzības, pārsvarā izdara secinājumu, ka sūdzības autors vienkārši ir ambiciozs cilvēks. Nenoliedzu, — ir bijuši gadījumi, kad kļūdiņies mērnīks. Bet kļūdas ir labojamas.

Visi Valsts zemes dienesta darbinieki ir ierēdņu kandidāti, kuriem godprātīgi jāveic savi pienākumi. Katru sūdzību par viņu darbu mēs reģistrējam un analizējam, un, ja ierēdnis arī kļūdiņies, nevajadzētu katru kļūdu kvalificēt kā apzinātu pārkāpumu. No kļūdām cilvēki mācās. Kopumā tomēr varu teikt, ka mūsu dienests ir nodrošināts ar kvalificētiem speciālistiem, kas strādā godprātīgi.

A. Valaina stāstījumu pierakstīja
A. Iljina

Vēl ir iespēja

Valdis. Es esmu no Latgales. Klausījos šeit dziedošo bērnu balsis un atcerējos epizodes no dzīves. 12 gadu vecumā man iedeva pagaršot alkoholu, mātes nebija mājās, viņa to neredzēja. No dzēriena es zaudēju samaņu. 14 gadu vecumā alkohols man jau garšoja. 17 gadu vecumā es jau varēju zaudēt samaņu no alkohola lietošanas pats pēc savas gribas. Tā bija iesākusies atkarība no alkohola. 28 gadu vecumā es sāku zaudēt visu, ko līdz tam biju ieguvis — ģimēni, darbu, iztikas līdzekļus. 32 gadu vecumā es alkohola lietošanas rezultātā nokļuvu ieslodzījumā. Meklēju ceļu uz skaidrību, bet šie meklējumi nedeva rezultātus.

Mana plostošana turpinājās četras piecas nedēļas pēc kārtas. Sākās halucinācijas, krampji. Es biju gatavs mirt. Gatavs pieņemt nāvi. Bet gatavs pieņemt arī citu dzīvi. Sāku meklēt ceļu un iespēju atbrīvoties no lāsta. Dievs zina, ko viņš dara, un es šādā brīdī satiku vienu no anonīmajiem alkoholiķiem, kuru kustība bija sākusies Jelgavā. Es nonācu Jelgavas narkoloģiskajā dispensarā, man tur iepatīkās, es iejutos. Pēc ārstēšanās kursa slimnīcā es turpināju apmeklēt anonīmo alkoholiķu sapulces. Jā, vienreiz man gadījās «norauties», bet tiku atkal uz ceļa. Tagad ir seši gadi un divi mēneši kopš esmu skaidrā.

Anatolijs. Esmu ģimenē vienīgais alkoholiķis. Pēc astotās klases iedzēru miežu alus glāzi, vidusskolā pamēģināju pirmo šņabja glāzi. No ķīmijas kabineta fenderējām spirtu, lējam klāt ūdeni un dzērām. Beidzot vidusskolu, jau varēju iedzert ar vecākiem — pie kopīgi uzklāta izlaiduma galda. Man bija dotības un gribēju iestāties Politehniskajā institūtā, taču Rīgā satiku savu tēvoci, kurš bija atgriezies no jūras. Eksāmenu laiku pavadījām Vecāku pludmalē skābuļa sabiedrībā. Iestājos sakaru skolā, pēc tam strādāju Jelgavā sakaru nozarē. Pārgāju uz RAFu. Sieva strādāja šņabja veikalā. Piecu sešu gadu laikā kļuva par nožēlojamu alkoholiķi, nodzērās arī mana sieva. Biju kļuvis atkarīgais alkoholiķis. Nodzēra atvaļinājuma nauda četrās dienās, izlauzta durvis dzīvoklī devītajā stāvā, no kura sieva ar dēlu vairs nespēja iziet ārā, pudele pēc pudeles ar rojālspirtu, atskurbtaves, nogāšanās pa kāpnēm. Kādu rītu pamodos ar visām drēbēm ap pulkstens četriem dēla gultā drausmīgās morālās un

fiziskās pagīrās, atcerējos par visu savu dzīvi, par tēvu, māti. Domāju, kaut kas ir jādara. Savedu sevi kārtībā un devos ārā. Pa durvīm izgāju ar nodomu doties pie kāda paziņas, kurš vairākkārt bijis «atpumpēšanas» nodaļā. Mans paziņa atvēra durvis trīceklā izskatā, kurš pats nevarēja neko palīdzēt. Izdzērām 800 gramu spirta un devāmies uz narkoloģisko dienestu. Daktare Lilita navareja saprast, kurš kuru ir atvedis. Kad mani ielika palātā, ieradās Aivars, sniedza roku un teica, — es esmu alkoholiķis, bet esmu skaidrā jau četrus gadus. Nevarēju iedomāties, ka četrus gadus var nedzert. Pēc dažām atpumpēšanas nodaļā pavadītām dienām man piedāvāja Minesotas 12 soļu programmu. Es nevarēju saprast, ko no manis grib šajā programmā. Ne špricē, ne dod zāles, bet grib izārstēt ar vārdiem. Daktare Lilita lasīja lekcijas, un tad pienāca brīdis, ka man smadzenēs iestājās kāda skaidrība. Pēc 35 dienām biju atguvis savu psihisko veselības stāvokli.

Kad pārrados mājās, sieva teica, ka tad tu tā, aizgāji garām visām kompānijām. Atbildēju, ka šodien nedzeru. Rītā es teicu to pašu — šodien nedzeru. Grūtākais bija, kad viņa saņēma algu, un sāka dzert. Tad es katru dienu gāju projām no mājām. Gāju gan uz latviešu, gan krievu anonīmo alkoholiķu klubu nodarbībām, lai tikai būtu starp cilvēkiem, lai tikai varētu noturēties šodien. Esmu skaidrā divus gadus sešus mēnešus un 15 dienas.

Aivars. Kaut kādā divainā kārtā bērībā es nedabūju zināt, ka dzert ir slikti. Ar mani neviens nerunāja par to, ka alkohols ir kaitīgs ne astoņu, ne desmit, ne divpadsmit gadu vecumā. Ar bērniem par šīm lietām ir jārunā pirmo triju klašu laikā. 15 gadu vecumā sāku dzert. Redz, es vienā ballē domāju, es tagad piedzeršos un būšu pārāk par saviem draugiem, jo viņi, lai arī vecāki par mani, nekad vēl nav izbaudījuši sajūtas, ko dod piedzeršanās.

Un tad pienāca laiks, kad domāju, ka no dzēršanas lāsta varu tikt vaļā, vienīgi nomirstot. Jelgavas narkoloģiskais dispensars, Minesotas 12 soļu programma, anonīmo alkoholiķu klubs ievada citā dzīvē, skaidrības un nedzēršanas dzīvē, ko es pašlaik dzīvoju.

Jānis. Stāsts tas pats, mainoties vietu un gadu nosaukumiem.

Un daudzas noliektas galvas zālē. Mātēm, kuru dēli staigā tos pašus ceļus, sievietēm, kuru ģimene pārvērtusies par ellī. Šeit ir klāt arī tie cilvēki, kuri to izgājuši un kam vietējais, Preiļos nodibinātais anonīmo alkoholiķu klubs palīdz noturēties pie skaidrības, ko atguvuši Jelgavas narkoloģiskajā slimnīcā, nostiprinājuši ar populāro Minesotas 12 soļu programmu.

Kas ir šie divpadsmit soļi? Tie norāda, ka cilvēks ir alkoholiķis, ka pats viņš nevar tikt galā ar šo problēmu, ka Dievs var palīdzēt atrisināt šo problēmu. Tajā ietvertas daudzas un dažādas garīgas idejas, kuras piedāvā anonīmie alkoholiķi, tā ir sevis izvērtēšana, savas vainas izpīrkšana citu cilvēku priekšā. Praktiski katrs solis ved uz cilvēka garīgo pilnveidošanos, caur ko viņš iegūst šo emocionālo stabilitāti. Par cik alkoholiķis ir stereotipisks cilvēks, veidojas stereotipiska personība — slima cilvēka personība, šī programma ļauj atrisināt šo problēmu, sakārtot vērtības dzīvē, veidot attiecības ar sabiedrību.

Šajā, Latgalē pirmo reizi notikušajā anonīmo alkoholiķu kluba plašajā sanāksmē piedalījās vairāki Jelgavas narkoloģiskās slimnīcas ārsti, medmāsas.

Aija, galvenā medmāsa, Valdis, alkohola terapeits, ārste Lilita, Dace, psihologs un citi. Dace vispirms strādājusi ar pusaudžiem, kas atkarīgi no līmes un visādām tādām lietām. Strādājusi par latviešu valodas skolotāju, un izrādījies, ka bez psiholoģijas zināšanām galā netikt. Pusaudži nezina daudzas vienkāršas lietas, viņi nevar atbildēt uz jautājumu, kā viņi jūtas, jo nezina, — kā jūtas. Iegūstot zināšanas psiholoģijā un strādājot ar pieaugušajiem Jelgavas narkoloģiskajā slimnīcā, izrādījies tas pats. Pieaugušajiem uz jautājumu, kā jūtas,

ir trīs atbildes, — labi, normāli, slikti. Viņi nezina, kā var justies, kā var sajūst sevi, kā var zināt par sevi. Arī dzēršana nerodas tāpat, bez iemesla, tā ir kaut kādu sajūtu dēļ. Cilvēki aizmirst, kāda viņiem ir balss, kā viņi dzied, kādas viņiem ir kustības, kā tās veic.

Daces uzstāšanās radīja iespaidu, ka daudzi cilvēki varbūt nenokļūtu uz alkoholisma ceļa, īpaši pusaudžu vecumā, ja jaunajam cilvēkam būtu iespējams griezties pie psihologa, tādējādi iepazīstot sevi, savu saistību ar apkārtējiem cilvēkiem. Un vēl Dace runāja par kādu ļoti svarīgu lietu, par atgriešanos ģimenē pēc ārstnieciskā kursa Jelgavas slimnīcā. Ja slimnieks šajā laikā ir piedzīvojis dažādas intensīvas lietas ar sevi, kuru rezultātā mainījusies saprašana, tad viņa tuvinieki, kas palikuši mājās, domā un uzvedas tāpat kā iepriekš, viņi nav sagatavoti tikt ar citādu cilvēku. Un viņi arī nezina, ka alkoholisms ir nevis viena cilvēka, bet ģimenes slimība.

Preiļos notikušajā anonīmo alkoholiķu sanāksmē piedalījās arī ciemiņi no Rēzeknes ar savām rūpēm, ar savu vēlēšanos dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi, uzveicot savu slimību. Sanāksmē sniedza informāciju, ka ir vieta, ir programma, ir kustība, ir cilvēki, pie kā griezties tiem, kas ir nonākuši tik tālu, ka par vienīgo iespēju izkļūt no alkohola posta uzskata — vairs nedzīvošu. Nē, viņiem jāsaprot, visas iespējas vēl nav izmantotas.

L.Rancāne

● **Attēlā:** Latgales anonīmo alkoholiķu sanāksmē, ko Preiļos organizēja AA klubs «Varavīksne» ar savas «krustmātes» ārstes terapeites Martas Veitas palīdzību, priekšplānā Jelgavas narkoloģiskās slimnīcas ārsti, medmāsas.

I.Pliča foto

Slimības atstāsim poliklīnikā un «Ainavā»

Preiļos, Raiņa bulvārī no poliklīnikas ierētās telpās durvis vērusi jauna aptieka «Ainava», kas pieder SIA «Preiļu ainava». Mazajā telpā plauktos kompakti un pārskatāmi apmeties viss nepieciešamais, ko pirmām kārtām meklējam, saslimstot bērniem, kā arī slimības gultā nogulstoties spēka gadu tuviniekiem, veciem ļaudīm. Bet tomēr — trešā aptieka Preiļos! Vai tas nav par daudz un vai tiek prognozēts, ka turpmāk visi slimos stipri, ka pircēju pietiks visās aptiekās?

Stāsta aptiekas «Ainavā» vadītāja Valentīna MŪRNIECE:

— Domāju, ka šī aptieka ērta tādā ziņā, ka tā atrodas poliklīnikas ēkā, un cilvēki te ierodas, tā sakot, ar siltu recepti rokā. Poliklīnikas māju viņi tādējādi atstāj gan ar noteiktu diagnozi, gan ar nopirktām zālēm. Ļoti daudzi iepērkas arī bez receptēm. Pašlaik ienāk daudzi ziņkārīgi, lai aplūkotu zāļu sortimentu, cenas. Starp citu, mēs pārdodam gatavās zāļu formas, zāles uz vietas negatavojam. Plašā izvēlē var nopirkt zāļu tējas, ir bērnu pārtika, ko saņemam no kādas firmas Rīgā, kas pārdod tikai bērnu pārtiku. Šeit nopērkama arī ārstnieciskā kosmētika, krēmi, losjoni, šampūni, kā arī ziepes, zobu pastas, higiēnas preces, bērnu pamperi, kā arī sievietēm paredzētās preces. Salīdzinot cenas, jāsaprot tā, ka daži medikamenti pie mums ir lētāki, bet daži dārgāki nekā pārējās aptiekās.

— **Domāju, ka aptieku nevar atvērt kurš katrs, kā teiksim, kādu galošu tirgotavu. Kam tiek atļauts un kas sniedz šīs atļaujas, lai atvērtu aptieku?**

— Lai aptiekas atvēršanai saņemtu licenci, nepieciešams speciālists ar augstāko izglītību, ne mazāk par pieciem gadiem darba stāža aptiekā un jābūt Latvijas pilsonim. Pie Labklājības ministrijas pastāv Farmācijas departaments, bet Daugavpilī šim departamentam ir filiāle, un tādējādi kurā katrā laikā no abām šīm iestādēm pie mums var ierasties inspekcija un pārbaudīt, kā strādājam, tas ir, kā uzglabājam zāles, kā tās pārdodam. Ir dažādu grupu medikamenti un to uzglabāšanai vajadzīgi dažādi apstākļi. Vieni ir jūtīgi pret gaismu, citi pret siltumu, iekšīgi lietojamie līdzekļi jātur tālāk no āreji lietojamiem, bet indīgās un stipri iedarbīgās zāles jātur pat seifā.

— **Pašlaik ir tik daudz dažādu firmu, kas ražo zāles. Īstajām firmām rodas meitas uzņēmumi citās valstīs, un gadās, ka zāles ar vienu un to pašu nosaukumu, bet ražotas dažādās firmās atšķiras iedarbības ziņā vai pat teiksim tā — nekam nederīgas. Kā pircējs var uzticēties aptiekai un kā viņš pats var orientēties šajā zāļu nosaukumu jūklī?**

— Mums aptiekā ir to firmu licences, no kurām iepērkam zāles. Bērnu pārtikas un pamperu firmām aptiekai jāsniedz pat sertifikātu kopijas. Mūsu aptieka zāles iepērk no Latvijā reģistrētām un licencētām firmām. Dažreiz zālēm ir beidzies derīguma termiņš. Tādos gadījumos zāles tiek sūtītas uz Farmācijas departamenta kontrolanalītisko laboratoriju, kas pārbauda tās un atsūta slēdziena kopiju, vai var turpināt šīs zāles pārdot. Tomēr, ja kādā aptiekā ir gadījies nopirkt zāles, par kurām slimnieks

lietošanas laikā pārlicinās, ka tās neatbilst uz iesaiņojuma rakstītajam, viņš var pēc paskaidrojuma griezties tajā pašā aptiekā.

— **Bieži ir tā, ka slimnieks savas slimības dēļ uztraucies, nopērk nepieciešamās zāles, bet mājās desmitiem kilometru tālu no aptiekas sāk aplūkot zālēm klāt pielikto anotāciju, lai noskaidrotu, kāda šiem medikamentiem blakusiedarbība, bet, kā izrādās, lapiņa gari un plaši aprakstīta angļiski, spāniski, itāļiski vai vēl kādā valodā. Kur un kā slimnieks var gūt visu informāciju par zālēm?**

— Par zālēm, kurām anotācija nav latviešu valodā, var uzzināt aptiekā. Mums ir latviski tulktas, apkopotas anotācijas par visām zālēm, arī pašām jaunākajām. Ir arī zāļu katalogi latviešu valodā. Pircējs var

ar šīm anotācijām tepat uz vietas iepazīties.

— **Lūk, redzu plauktā kārbīņu ar uzrakstu «Kaptoprilis». Tagad, pieņemsim, esmu pircēja un vēlos par šīm zālēm izlasīt latviešu valodā.**

— Jā, lūdzu.

Valentīna Mūrnieces priekšā noliktajā grāmatā un atšķirtajā lappusē skaidrā latviešu valodā izlasu par šo zāļu iedarbību, blakusefektiem, lietošanu, derīgumu. Ar to arī beidzot pirmo iepazīšanos un lasītāju iepazīstināšanu ar jauno aptieku «Ainava».

L.Rancāne

● **Attēlā:** aptiekā «Ainava» pircējus apkalpos vadītāja Valentīna Mūrniece (no kreisās) un provizore Baiba Jakovļeva.

J.Silicka foto

rajonā – kāzu muzikantu saiets

MĀSAS

jeb Domu spēle bez notīm

◆ Viņas ir māsas, Vita un Natālija jeb, kā draugi viņu sauc, – Nata. Viņas ir atšķirīgas. Nata ir emocionālāka, bet Vitai ir ļoti labi nostādīta matemātiskā domāšana. Nata nebrauc ar mašīnu un, kā pati apgalvo, arī uz priekšdienām netaisās to darīt. Vita toties ir viena no nedaudzajām sievietēm, kas mašīnu pārvalda lieliski. Nata mil ceļot un katru vasaru kaut kur dodas, viņa jau paciemojusies Somijā, Zviedrijā un citās jaukās vietās. Vita braukšanu izturēt nevar fiziski, ne autobusā, pat ne automašīnā, ja vien pati nav pie stūres, par lidmašīnu nemaz nerunājot. Natai garšo kafija un saldumi, Vita savukārt pret tiem izturas bez īpašas sajūsmas, jo viņai, gluži vienkārši, garšo tēja. Nata jau 14 gadus dzīvo Kurzemes pusē Saldū, ir latviešu valodas skolotāja un jau trešo gadu Saldus komercskolas direktore. Vita ir matemātiskas skolotāja, bet šobrīd auklē savu mazo bērniņu un dzīvo skaistās mājās, kuras vieno viņas abas, – Priekškalnos Daugavas krastā netālu no Līvāniem. Vitai un Natai vienāds ir arī uzvārds. Viņas ir Balodes, jo viņu vīri ir brāļi un reizē arī līdzdalībnieki Vitai un Natas dinamiskajam vaļaspriekam – muzicēšanai kāzās un citos saietos, kas dzīvē ik pa laikam iemet krāsainus notikumus viņu pasaulē. Vita un Nata – tā ir grupa «Divatā», un par to būs arī šī domu spēle.

Nata. Būtibā mēs spēlējam elitārai publikai slēgtos vakaros, kāzās sen neesam spēlējušas, daudziem atsakām.

Vita. Kāzas, kurās esam muzicējušas, nav simtos skaitāmas. Mums arī tie gadi nav kā Čamanim, lai 400 kāzas jau būtu spēlētas; pat ja mēs katru sestdienu to tik darītu. Bet spēlēt ir ļoti daudzās pilsētās, arī Smiltēnē, Saldū, protams, Latgalē. Te jāsaka «paldies» «Novadniekam», kas uzrakstīja, ka mēs esam mazpazīstamas. Lai aizbrauc uz tādu brīnišķīgu vietu kā Nīcgale un paprasa, kas ir māsas Balodes. Tur pateiks, o, tie ir kolosāli muzikanti.

Nata. Nīcgalē mūs ir pieņēmuši kā savējos. Tur 1991. gada 17. augustā spēlējām pirmās kāzas, tur esam spēlējušas jau gandrīz katrā mājā, citreiz pašas brīnāmies, kā viņiem vēl nav apnicis mūs aicināt. Tur mums ir arī savi fani un ļoti labi draugi, un Nīcgalē mēs nekad neatsakām, lai cik būtu aizņemtas. Tikai, kad māsa mazuli gaidīja un man bija lauza roka, nevarējām būt pie viņiem.

Vita. Būtibā mēs sākām ar sludinājumu «Novadniekā», jo – kā vispār var iesākt? Neiesi taču prasīt, vai nevajag muzikantu. Tiem cilvēkiem no Nīcgales, kas mūs pēc sludinājuma uzaicināja uz sava dēla kāzām, tas tomēr bija risks. Ne vecāki, ne jaunais pāris mūs nebija redzējuši. Kad tur aizbraucām, visi nāca skatīties, kādi tie muzikanti ir. Mēs, protams, neatzināmies, ka

tās ir pirmās mūsu spēlētās kāzas, lai gan gatavojušās tām bijām veselu nedēļu, visu repertuāru pārspēlējām, citīgi mācījāmies, uztraucāmies, ka tik kas nenojūk. Galu galā viss beidzās ļoti labi.

Nata. Viss atkarīgs no attieksmes pret darbu. Ja mani uzaicina, man jābūt atbildīgai, vai 100 cilvēkiem šis pasākums patiks. Tas nav nopietni, ja muzikanti taisa pauzes, iet smēķēt un spēlē tikai plūmpapā valšus un polkas.

Vita. Parastā publika jau nesaprot, viņiem kaut ko uzliek un viņi dejo, bet tie, kas kaut ko saprot, tiem vienveidība apnīk.

Nata. Vispār publikas gaume ir īpatnēja. Viņai patīk strauji ritmi, un mūsu repertuārā tādi pārsvarā arī ir. Valši mums pašām ne īpaši patīk, bet ir cilvēki, kas prasa tieši tos.

Vita. Pārsvarā tā arī sanāk, – spēlēt to, kas pašām nepatīk. Tomēr tādas vecas dziesmas – «Pie dzintara jūras», piemēram, nespēlējām vispār.

Nata. «Izrokam» tādas, kas nav daudz dzirdētas. Savulaik bija mums hits «Baltā saulē», tagad jau «nodrāzts». Visiem kolosāli patika. Un ja tu jūti, ka publikai patīk, tad arī dziedī no sirds. Dziesmas izvēlamies savai balsij, es dziedu soprānu, māšele altu, un tā tās dziesmas arī sadalās. Principa pēc nedziedam angļiski, kaut arī vairākums tā dara, jo mums nav pieņemama šī attieksme, – es maksāju un pasūtu mūziku. Mēs izejam tieši uz kvalitāti, nevis uz lētu reklāmu vai kvantitāti. Ļoti nopietni gatavojamies katram pasākumam, īpaši tam rakststājam programmu un iepriekšējā dienā pirms pasākuma uzstādām aparāturu un visu «no līdz» izmēģinām, lai gan tas muzikantiem nav raksturīgi. Parasti ir tā, – o, čāļi, kāzas! No rīta iedzer, uz ātru roku «samet» aparāturu un aizbrauc.

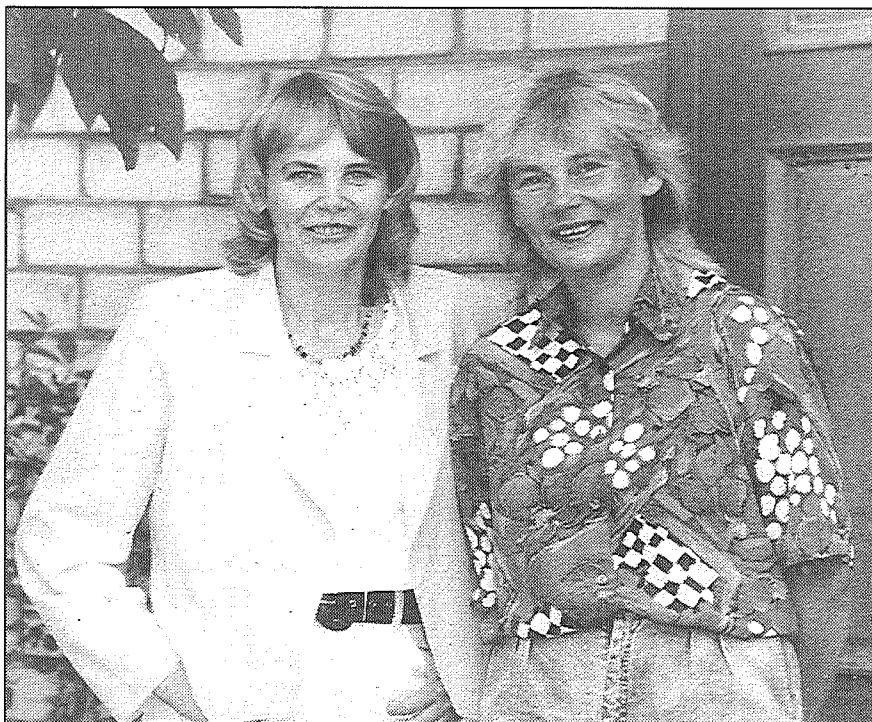
Lai kāzas izdotos, jābūt divām lietām, – vedējiem un muzikantiem. Vedēji var arī nebūt, un pēdējā laikā kāzās normālu vedēju arī nav. Ja ir labi muzikanti, kāzas izdodas kapitāli. Daudzās kāzās mēs arī jauno pāri esam nomiņojušas. Tā kā esmu latviešu valodas skolotāja, kāzās esmu bijusi arī vedējmāte, nupat vedējmāte biju kāzās, kur precējās norvēģis ar latvieti, tad zināma prakse man jau ir, lai varētu pārvaldīt situāciju.

Vita. Mums pārsvarā nācies spēlēt lielās kāzās, it īpaši Latgalē, kur salūgti visi, – kaimiņi, radi, draugi.

Apskatāmies, kurš no publikas varētu būt dančmeistars, viņu mēs pabīkstām, lai palīdz iekustināt pārējos.

Nata. Ar publiku ir jāstrādā. Kad cilvēki sanāk deju zālē, uzreiz paskatos un saprotu, kas ir kas. Gadās, ka tikai dāmas vien, vai arī kungi tādi pasīvi. Lai viņus iekustinātu, mums izdomātas visādas atrakcijas, kopējās dejas. Nīcgalē, kur publika pazīstama, var atļauties arī pikantākas, bet nekad bezgaumīgas ākstības, jo publiku aizvainot nedrīkst.

Pēdējais hits – atrakcija, kas vēl šajā pusē

Nata (no kreisās) un Vita. Foto – Andris Kursiņš

nav rādīta, ir «Ballīte uz kuģa», ļoti interesanta ir «Ceļazīme uz Austrāliju» un vesela virkne citu spēļu. Visu laiku ir jādomā kaut kas jauns, lai cilvēkiem neapnīk.

Vēl mēs atšķiramies no citiem muzikantiem ar to, ka visās kāzās mums ir samaksājuši vairāk nekā esam prasījušas. Ir daudz arī mīļu pārsteigumu. Piemēram, Nīcgalē jau zina, kādas kūkas mums garšo, un speciāli tās izcep. Reiz spēlējām skolotāju svētkos, arī tur mūs apsveica, zinot, ka esam skolotājas.

Ja runā par tik delikātu lietu kā nauda, tad uzreiz jāsaka, ka ar muzicēšanu nevar nopelnīt neko, lai arī mums maksā vairāk kā prasām. Protams, es par 5 latiem nespēlēšu, bet cilvēkiem jau neinteresē, ka man jābrauc no Saldus, ka maksā ceļš, ka liela nauda tiek iztērēta aparātūrai. Viņi domā, ka mēs te bagātas paliekam.

Vita spēlē akordeonu, es sintezatoru, kas ir vesels orķestris, un tā «bundzinieks» nekad nepiedzēras un arī otrā dienā sit perfekti. Bieži ir tā, – mēs atbraucam, bet visi brīnās: kā, tikai divas, kur tā pārējie? Bet mēs nevaram atļauties ņemt līdzīgu kādu liekēdi, kas neko nespēlē, bet tikai dzied vai sit grabuli. Dziedam un spēlējam maksimāli mēs pašas, un tas ir ļoti liels pluss. Arī tajā ziņā, ja vienai no mums kas gadās, otra tūlīt var nomainīt. Viena otru mēs jūtam ar acu skatienu.

Vita. Viens kāzas nevar fiziski nospēlēt. Mūsu vīri parasti atbrauc mums līdzī, uzstāda aparāturu un brauc mājās. Nekas jau mums nenojūk, un tik daudz, kā kaut ko saslēgt, mēs zinām.

Nata. Māšele spēlē akordeonu, un tas patiešām ir īsts vīriešu darbs, kas pats nav spēlējis, nekad nesapratīs. Vispār kāzas ir smags darbs, kad aizbraucam mājās, tas viss «bum, bum, bum» vēl ilgi skan ausīs.

Vita. Pēc notīm mēs neko nedziedam un nespēlējam, tikai pēc dzirdes, tā mums no dabas dota.

Nata. Māsa beigusi mūzikas skolu Līvā-

nos, arī man bija privātskolas – čigāju akordeonu, bet visu pārējo esmu apguvusi pati. Mūsu paps kādreiz arī kāzās spēlējis, tagad viņš aizsaulē. Mammai ir kolosāla, spēcīga balss. Arī manai meitai ir laba balss, vienīgi dēlam dziedāšana pilnīgi vienaldzīga. Ansambli spēlējis arī mans vīrs, tagad viņš mums palīdz repertuāru izvēlēties. Ja viņš paklausās un pasaka, ka nepatīk, tad to dziesmu es arī nedziedu.

Kāds mo mūsu vīriem vienmēr brauc mums līdzī kā operators, menedžeris un arī miesassargs. Parasti uzskata: ja tu esi muzikants, tad uzreiz dzēr, pipē un attiecīgi uzvedies. Mēs, atšķirībā no citiem muzikantiem, tā nedarām. Cilvēki parasti arī labvēlīgi izturas pret mums, un vispār mēs cenšamies spēlēt daudz maz zināmai publikai.

Esam piedalījušas arī divos «Spītos», ierakstījušas dziesmu «Vecā ratiņa aptaujā». To 3 minūšu gabalu rakstījām pa nakti, samaksājām lielu naudu, un beidzās tas viss bez spožiem panākumiem. Tagad mums ir doma ierakstīt kaseti, lai 60 gados varētu paklausīties, kā mēs jaunībā dziedājām. Saka jau, – švaki muzikanti, kaseti nevar ierakstīt. Okei, iedodiet naudu, ierakstīsim. Divas dziesmas esam jau sakomponējušas, tagad vajag sakrāt naudu.

Gribējām šogad «Ziņģē» piedalīties, bet mēs nevaram vienā vakarā «saskrieties» un mēģināt, jo dzīvojam katrā savā Latvijas malā.

Vita. Kad māsa bija vienkārši latviešu valodas skolotāja, tad bieži vasarās ciemojās pie manis, kopā ar administrēšanu noņemtas, satiekamies retāk.

Nata. Māsa man ir vistuvākā, pat savus bērnus es viņai varu uzticēt kā pati sev. Kad viņi bija mazi, tad teica, ka viņiem esot divas mamas un divi tēti.

Kurzemē joprojām neesmu iedzīvojusies, mana dzimtā puse ir te, un uz šejieni mani arī velk.

Daina Kursiņa

Vecā garmoška vēl skan un bungu misiņš spīd

Sākums 4. lpp.

Vislabāk bungām noder meža kaza. Tai āda, kad labi izģērēta, ir stipra un stingra. Vēl jau var arī no suņa ādas, bet tad bungas nevar laukā nest. Mitrumā izstiepjas, nav nekādas skaņas. Cita lieta ir no meža lopa, tikai grūti dabūjama.

Esmu spēlējis i pie latviešiem, i pie krieviem. Vairāk jau pa Rožupes pusi, tomēr esmu bijis arī vārkaviešos, Gavartienā, Preiļi apkaimē. Un nekad nebija tā, ka justos noguris. Kad pierasts, nav tik briesmīgi. Tagad gan rokas un kājas vairs tik labi neklausas. Piedzīvojumu arī visādu ir bijis, tikai tagad jau daudz kas aizmirsis. Vairāk gan labi gāja nekā slikti.

Gadījās tā, ka kāzinieki, braucot uz viņu galu, mani ņēma līdzī. Tikko sasēžas ap galdu, kad šamais muzikants jau aizmidzis, pār mēru iedzēris. Tad nu visi lūdz mani, lai spēlēju. Spēlēju arī, kā tu atteiksi. Pa visām

kāzām ne reizi nebiju pilnā. Kāzu vakarā vienmēr pēdējais gāju gulēt, bet no rīta jau pirmais augšā. Un jaunais pāris vienmēr ar mūziku tika modināts.

Sievas Teklas mudināts, sirmais vīrs stāstīja arī par savas dzīves grūtākajiem gadiem. Par kara laiku, kad bija iesaukts vācu armijā un dienēja latviešu leģionā. Kara gaitas viņam beidzās 1945. gada maija vidū, kad sešdesmit septiņus kilometrus no Berlīnes vairākus desmitus latviešu saņēma gūstā padomju armija.

Visu vasaru viņi konvoja pavadībā kājām bija gājuši cauri Vācijai, Polijai līdz Baranovičiem Baltkrievijā. No turienes gājis taisns ceļš uz Karagandu, uz spaidu darbiem. Divi gadi un astoņi mēneši tur aizvadīti. Tad daļu gūstekņu sūtījuši uz Narvu dzelzceļu būvēt. Taču šie, bijuši trīs Jāņi, kas visu laiku jau no Vācijas kopā turējušies, uz savu galvu devušies mājās. Viens

uz Ludzu, otrs uz Višķiem, bet šis uz dzimto Rožupes pusi. Karagandā Jānis bijis nopircis garmošku. Tad nu gājis mājās pa ceļu un spēlējis, cik spēka. Tāds pārdzīvojums visiem tuviniekiem bijis, ka ne izstāstīt. Neviens taču nav zinājis, kad atgriezies, vai vispār vēl dzīvs.

Jānis ar Teklu stāsta, bet acīs abiem asaras. Paldies Dievam, ka viņu ģimeni neskāra izsūtīšanas, visi palika neskarti un dzīvi. Tikai uz Līvāniem, uz čeku gan bieži valkājuši, visu laiku par meža brāļiem taujājuši, prasījuši, vai nezina, kuri ir pret padomju iekārtu.

Piecdesmit septītajā gadā abi ar Teklu nodzēruši savas kāzas. Tad piedzimis dēls Juris, meita Valija. Un lielais muzikants drusku aprimis. Ģimenes dzīve prasījusi savu tiesu uzmanības un rūpju. Un tad jau nākuši modē citi muzikanti, ar tām modernajām elektriskajām spēlēm. Patmalnieku Jāņa garmoškas tagad pastumtas malā. Un atceras viņu tikai tad, kad ievajagas ko ek-

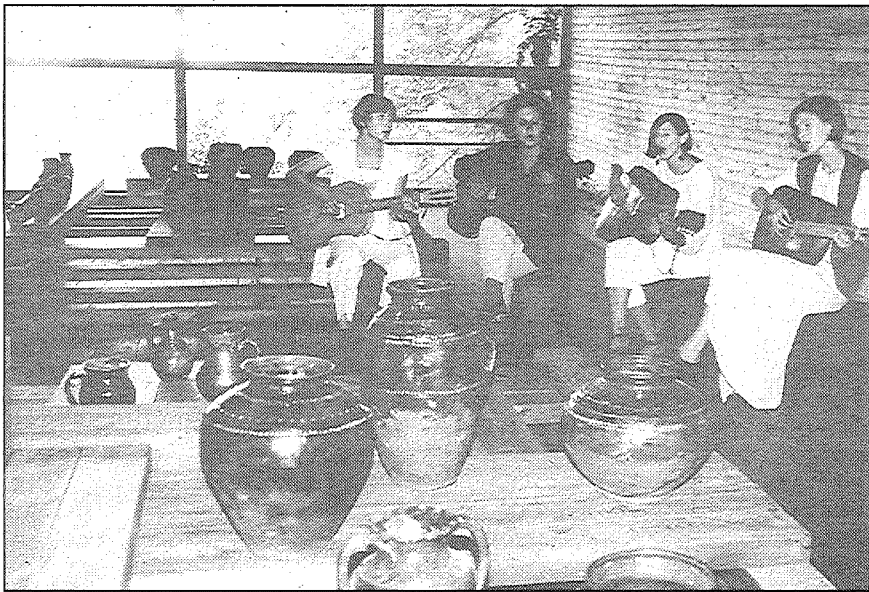
sotisku. Piemēram, kinorežisors Jānis Streičs veco muzikantu aicinājis spēlēt, kad uzņēmis filmu «Cilvēka bērns». Vēl arī Valdis Muktupāvels viņu atceras un ciemos iegriežas. «Cirulītis» vienmēr līdzī sauc, arī «Pulkā eimu, pulkā teku». To visu labi var atsaukt atmiņā, kad ieskatās daudzajās fotogrāfijās.

Vienā no tām redzama tumšmate meitene, kas ļoti nopietnu sejas izteiksmi spēlē kokli. Tā — Jura meita Anna. Ļoti muzikāla un talantīga meitene. Citā bildē atkal meitas Valijas mazā bižainā atvasīte. Arī viņai balstiņa skaņa, skaņa. Kā nu nē — rajona brašākais «Cālis».

Vecais kāzu muzikants Patmalnieku Jānis var būt lepnis. Mazās atvasītes iepriecinās vectēvu ar jauno laiku dziesmām un melodiņām. Bet viņš — ar pagājušo gadu skaņām. Vēl jau garmoška skan un bungu misiņš spīd.

L.Kirillova
J.Silicka foto

Vecmeistaru tradīcijas jauno keramikā

Kad pagājušajā gadā mākslinieku un kultūras darbinieku aprindās notika sarīkojumi sakarā ar mākslas zinātnietka J.Pujāta jubileju, J.Raiņa literatūras un mākslas vēstures muzeja «Jasmuiža» vadītāja Skaidrīte Apeināne nāca pie idejas un tūlīt ķērās pie lietas virzīšanas — par keramika Valda Vogula audzēkņu darbu izstādi Jasmuižā. Iecere šovasar īstenota, un pagājušās nedēļas nogalē ciemos pie saviem — jau izstādītajiem «podu bērniem» ieradās daži

no V.Vogula audzēkņiem, ka arī pats keramiķis un viņa dzīvesbiedre. Un kā parasti — tie, kas seko kultūras norisēm.

Izstādes atklāšanu ievadīja Skaidrīte Apeināne. Latgales amatniecības meistarū skolas direktora vietniece Olga Vogule stāstīja par šīs skolas darbošanos, par audzēkņiem. Bet pats keramiķis Valdis Voguls, kā izrādās, strādā ne tikai ar mālu.

Kad rokas slid pāri mīkstajam mālam uz podnieka ripas, prātā veidojušies tei-

kumi un rindas, pārtapdami dzejā, kas pēc tam uzlikta uz papīra. Pagaidām šie dzejoļi vēl nav iznākuši grāmatā, toties klātesošajiem bija izdevība noklausīties dzejoļus paša autora lasījumā. Par mīlestību, par dzimto zemi.

Izstādē izlikti sešu topošo keramiķu — Arņa Pekšas (liela izmēra podi), Artūra Zviedriņa (svečturi), Aleksandra Kļaviņa (saimniecības podi), Jevgēnija Ivanova (dekoratīvās vāzes un krūzes), Edmunda Cakula (melnā keramika), Janetas Jases (melnā keramika) darbi. Edmunds Cakuls un Janeta Jase bija arī ieradusies Jasmuižā.

Jaunieši keramika prasmi pārmaiņus pa nedēļai pavadot teorētiskās nodarbības un praktiski darbojoties Valda Vogula darbnīcā Rēzeknes rajona Lendžu Cepļišos. Topošo keramiķu darbu formās redzamas saglabātas Latgales vecmeistaru labākās tradīcijas, bet krāsu izvēli varētu saukt par «vogulisku» — katram darinājumam viena glazūra, krāsas — zaļās, brūnās, dzeltenās. Nu, bet profesionalitāte, tā nekur nepalika. Zem šiem

jumtiem tapuši Raiņa agrīnie dzejoļi, te laba vieta jaunu talantu agrīnajiem darbiem.

L.Rancāne

● Attēlos: ansamblis «Nojausma» no Rēzeknes izstādes ciemiņiem skandēja I.Kalniņa, pašcerētas dziesmas, folkmūziku; Latgales amatniecības meistarū skolas Valda Vogula meistardarbnīcas studentu darbu izstāde Valdis un Olga Voguli.

J.Silicka foto

BAZNĪCAS ZIŅAS

◆ No 5. līdz 7. augustam Daugavpili notika katehētikas kursi Latgales krievu skolu skolotājiem. Tos ievadīja 5. augustā plkst. 10 Rēzeknes Aglonas diecēzes bīskapa V.E. J.Buļa dievkalpojums Daugavpils Dievmātes baznīcā. Kopā ar bīskapu celebrēja Rīgas garīgā semināra profesors V.Pentjušs MIC un Tilžas prāvests A.Budže.

Šis dievkalpojums reizē bija arī vēsturisks, jo Svētā Mīse notika krievu valodā.

Pēc dievkalpojuma Daugavpils Dzelzceļu transporta tehnikumā bīskapa J.Buļa uzaicinātie lektori pasniedza morāloteoloģiju — V.Pentjušs, katehismu — A.Budže un psiholoģiju — S.Fricberga. Kursos piedalījās 96 klausītāji, kuri arī saņēma apliecības par tiesībām pasniegt ticības mācību skolās.

Kursu klausītāji iesniedza V.E. bīskapam lūgumu ar daudziem parakstiem, lai Daugavpili kādā no katoļu baznīcām svētdienās un svētku dienās notiktu Svētā Mīse krieviski. Šis ierosinājums tika pieņemts, taču jāveic zināmi priekšdarbi — vajadzīga misāle krievu valodā un jā-sagatavo attiecīgi priesteri dievkalpojumu vadīšanai krieviski.

Kursus nobeidzot, V.E. bīskaps J.Buļs izteica sirsnīgu pateicību Daugavpils dekānam A.Madelānam par palīdzību kursu organizēšanā un morālo atbalstu, Dievmātes baznīcas prāvestam J.Mukānam par lektoru laipnu uzņemšanu un rūpēm, kā arī iespēju viņa vadītajā dievnāmā celebrēt Svēto Mīsi, tāpat tehnikuma direktoram R.Maculeviča kungam par telpu izmantošanu.

◆ Pēc Rīgas Garīgā semināra profesora V.Pentjuša MIC ierosinājuma nolemts savākt, kā tas jau noticis Lietuvā, ziņas par krustu zaimošanu un Dieva piemeklēto sodu personām, kuras postījušas krustus mūsu gadsimtā. Sevišķi svarīgas aculiecinieku liecības un sīki apraksti, ja iespējams, arī fotouzņēmumi. Visas ziņas sūtāmas Rīgā, Katoļu ielā 16, profesoram V.Pentjušam vai Tilža, Balvu rajons, Raiņa ielā 21 A.Budžem. Ziņām jābūt patiesām.

Jau iepriekš par to pateicamies.

◆ Vatikāns ir pret to, ka diecēzes un draudzes organizē svētkoļojumus uz Medžugorji ciematu Bosnijā, kas atrodas agrākās Dienvidslāvijas teritorijā. Romas ticības kongregācija savā vēstulē visas pasaules bīskapiem paskaidroja, ka svēt-

ceļojumu oficiāla organizēšana uz šo iespējamo Jaunas Marijas parādīšanās vietu būtu pretrunā ar bijušās Dienvidslāvijas bīskapu paziņojumu.

Vatikāna nostāja atslogo arī bijušās Dienvidslāvijas bīskapu nostāju, kuri pēc rūpīgas izpētes nav atzinuši, ka Medžugorjē notiek pārdabiskas mariāniskās atklāsmes.

Vietējais bīskaps 17. jūnijā Itālijas TV pastāstīja, ka viņš atzinīgi novērtē Vatikāna paziņojumu, kurā Medžugorje nav pasludināta par oficiālu svētvietu. Bīskaps vēl piebilda, ka ziņojumi un apraksti par Medžugorjes atklāsmēm izraisījušas sajukumu un šķelšanos vietējā baznīcā.

◆ Saulaina Annas dienas pievakare 26. jūlijā bija pulcējusi kuplu apmeklētāju skaitu no tuvienu un tālienu, pat no tālās Austrālijas, Rušonas pagasta Ludvigovā, kur Annas un Arnolga Bukmaņu lauku saimniecībā ceļu krustojumā tika svinīgi iesvētīts atjaunotais krusts.

Jau 1927. gadā, tikko bija iepirkts zemes stūrītis, Olekšu ģimenes galva Ciprijans nolēma ar Dieva palīgu un svētību sākt grūto zemkopja darbu šai kalniem un ezeriem bagātajā apvidū.

Daudz negaidītu dzīves vētru atnesa II pasaules karš un sarežģītie notikumi pēc tam. 1949. gadā gadā vajadzēja piespiedu kārtā atstāt labi iekopto saimniecību un doties uz tālo un nezināmo Sibīriju. Pēc atgriešanās viņu saimniecībā jau rikojās kolektīvs.

Netālajā Žogotu kapsētā atrodas viņu atdusas vietas.

1991. gada pavasarī meita Anna pieņēma stingru lēmumu atjaunot savu senču mantojumu. Nu pagājuši pieci smaga darba un grūtību pilni gadi. Daudzi zemieki, kuri tai pat laikā ar lielu sajūsmu uzsāka atjaunot savas agrākās lauku saimniecības, jau sastapušies ar briesmīgu bankrotu un piedzīvojuši rūgtu vilšanos. Taču Bukmaņu ģimene nolēmusi nepadoties un nepaļauties tukšiem solījumiem un bēdīgi slaveno banku kredītiem, bet turpināt strādāt un lūgt Dieva palīgu, kā to darīja viņu senči — lūgties un strādāt!

Atjaunoto krustu iesvētīja un svēttrunu teica ar Pšreļu dekāna J.Gugāna kunga laipnu atļauju Tilžas prāvests A.Budže.

Alberts Budže, prāvests Tilža

Dina un Gatis par duetu «Divi»

◆ Nu jau ilgu laiku Latvijas deju mūzikas cienītāji fano par divu jaunu un darba spara pilnu cilvēku — Dīnas Pakules un Gata Stūrnieka — kopīgo projektu, kurš plaši pazīstams kā duets «Divi». Jau iznākušas divas grupas kasetes, abiem ir arī pa vienam soloalbumam, bet ik nedēļas nogalē viņi kopā ar dejojājiem parādās uz kādas Latvijas kultūras nama skatuves.

— Kuru datumu var uzskatīt par grupas dzimšanas dienu?

— Viens datums ir dzimšanas diena, un otrs ir tikšanās diena. Viss pamats tika ielikts 1993. gada decembrī, bet dueta «Divi» dzimšanas diena ir 1995. gada 26. maijs, vieta — Super FM, kur notika pirmās kasetes prezentācija.

— Ar to, kā jūs satikāties, saistīts kāds savdabīgs stāsts. Varbūt jūs varētu to pastāstīt?

Dina: Bija decembra vakars. Man mājās nebija telefona, bet tas bija kaimiņienei. Par to zināja tikai kādi divi trīs cilvēki.

Kādu vakaru atnāk mana kaimiņiene un pasauc mani pie telefona. Es aizēju, un tur kāda šausmīgi nopietna un dusmīga balss sāk ar mani runāt un jautāt, kāpēc es esmu atsūtījusi viņam apsveikumu uz Ziemassvētkiem. Beigās izrādījās tā, ka Gatiņam Stūrniekam ir pienācis apsveikums ar daudziem meiteņu parakstiem, un zem katra paraksta bija telefona numurs. Tad viņš izdomāja, ka jāzvana šīm meitenēm un jānoskaidro, kur viņas dabūjušas adresi. Viņš zvanija, un izrādījās, ka es par to neko nezinu. Tā mēs vienkārši satikāmies, aizbraucām uz Tukumu, kur es tajā laikā dziedāju, un pamazām nonācām līdz duetam «Divi». Bet tikšanās tiešām bija liktenīga. Tā kā vēl līdz šim brīdīm neviens nav atzinies un pieteicies, kaut gan mēs esam solījuši visādas balvas, tad rezultātā pēc gada teica — duets «Divi».

— Kā jūs katrs pats iesākāt nodarboties ar mūzikas lietām?

Gatis: Kad man bija četri vai pieci gadi, no Limbažiem tika atransportētas manas māmiņas vecās klavieres. Viņa sāka tās tā pavirši spēlēt. Man tā lieta gāja pie sirds, un tapa pirmās kompozīcijas. Sāku mācīties E.Dārziņa mūzikas skolā, un tagad man ir deviņu klašu muzikālā izglītība.

Mūzika... tas viss nāca pats no sevis. Tajā pašā E.Dārziņa skolā bija izveidojusies nedaudz nenopietna grupa «Decembris». Kopā ar diviem maniem klasesbiedriem spēlējām un mēģinājām kaut ko ierakstīt studijā, mēģinājām arī uzspēlēt kādu koncertu. Tad es aizgāju no «Decembra», ierakstīju savu soloalbumu «Vienatnē» ar Dīnas līdzdalību. Pēc tam viņa dziedāja vairāk un vairāk, un izveidojās duets «Divi».

Dina: Es sāku dziedāt pavisam maziņa. Lēkāju pa atspere guļtu un visiem kaimiņiem dziedāju dziesmiņas. Mana, kā dziedātājas,

debija bija trijos vai četros gados, kad es uzkāpu uz skatuves, man iedeva lielu melnu mikrofonu, un es, tāds mazs knauķis, dziedāju dziesmu par pēdējo lapu. Tas bija mans iesākums. Tālāk gāja «Šķembas», vienīgā latviešu dāmu rokgrupa, kurā es biju dziedātāja un lidere. Pēc tam bija piedāvājums no Zigmāra Liepiņa, ar kuru es darbojos studijā un gatavojos Jūrmalās koncertam. Tad bija viens tāds brīdis, kad es nedarīju neko. Man bija liela depresija. Domāju, ka ar to mana dziedātājas karjera ir beigusies, bet uzradās Helvijs Stenģrēvics, Elmārs Cielavs. Tam visam tālāk sekoja telefona zvans 1993. gada decembrī, Gatis Stūrnieks un duets «Divi», grupa «Saulē», projekts «Saulriets» un beigās Dīnas soloalbums.

— Vai arī ikdienā jūs satiekaties ar tiem cilvēkiem, ar kuriem kopā strādājat?

Dina: Praktiski man tie ir vienīgie cilvēki, ar kuriem es satiekos, jo man kā vāverei ir tāds ritenis — mājas, darbs, studija, mēģinājums ar šovgrupu, atkal mājas, darbs, studija, mēģinājums. Būtbūt tie cilvēki, kurus es satieku, visi ir vieni un tie paši, jo es nekādīgi no šī apla, kas man pašlaik ir izveidojies, nevaru izrauties.

Gatis: Man ir nedaudz savādāk — darbs, darbs, darbs, koncerts, mājas, darbs, darbs, darbs... un tāda garā.

— Runājot par duetu «Divi», vai jums grupā ir tā, ka jūs viens otram varat pilnīgi atklāti pateikt, ka tu, piemēram, šoreiz nodziedāji galīgi šķersām?

Gatis: Tā tiešām arī ir jāsaka. Kā savādāk? Ja kaut kas nesanāk, tad jāstrādā pie tā, jāmācās un jātrenējas. Tāds pats darbs kā jebkurš cits. Tā tikai liekas, ka uzkāpj uz skatuves, padzied, nospiež play, sintezators pats sāk visu spēlēt utt., bet neviens īsti neapzinās, ko nozīmē sagatavot šo programmu. Ļoti daudz kas, mikšēšana un tamlīdzīgas lietas, notiek koncerta laikā. Tā tikai šķiet, ka es palaidu kompjūteru, un viņš pats savā nodabā kaut ko spēlē. Patiesībā tas tā nemaz nav. Tas ir tāds pats instruments kā citi. Atšķirība ir tā, ka tur viss orķestris ir salikts iekšā un man jāpārvalda kā dirigentam.

Dina: Jā... Parasti ir tā, ka Gatis ļoti mīl pateikt, ka kaut kas nav kārtībā, bet viņš nemīl, ja viņam to pasaka. Viņš ļoti reti saka komplimentus, ļoti reti atzīst, ka kaut kas ir labi, bet bieži pasaka, ka tā nav.

— Varbūt būtu par agru jautāt, bet tomēr, kā jūs paši domājat, cik ilgi jūs vēl darbosities šādā sastāvā?

Gatis: Attiecībā uz kaut kādām sastāva izmaiņām es domāju, ka noteikti mēs ar Dīnu paliksim, ja nu vienīgi kāds vēl nāks klāt kā pieaicināts mūziķis, bet tikai un vienīgi, tā saucamais, backvocal. Kā duets mēs paliksim pilnīgi skaidri un viennozīmīgi.

Ar Gati un Dīnu sarunājās Rasma Gertmane

Satiriskas humoreskas

Plašā Latgale

Jānis Kalniņš aizkustināts klāsta:
«Pilnīgi nejausi uzdūros Latgales entuziastam, kurš degošām acīm pavēstīja:

«Tu, puis, jau zini, ka Pitalova nav nekāda Pitalova, bet gan latgaļu senā apmetne Pitōlova. Bet arī Valdajs, kur sākas latgaļu upe Dveijuva, ko nez kāpēc sauc par Daugavu, patiesībā ir Voldajs, senā latgaļu valdnieka dzīvesvieta. Un...»

Bet tālāk viņš netika, jo man prātā iešāvas satriecošāki atklājumi. Iedvesmots teicu:

«Bet Maskavas nosaukums, vai zināt, kā cēlies! Latgaliski – Moskava. Tur senie latgaļi ceļā iekarot zemes aiz Urāliem piedzīvoja mazu kauju, un tā arī to vietu nodēvēja, kur «moz kava».

Bet Berlīnes nosaukums, jūs zināt, kā radies? Reiz latgaļu tautu dēls ceļā uz Franciju pašā Vācija sirdī satika tur izsenis dzīvojošu latgaļu meitu Līni, kas nāca pretī ar auzu tarbu, bet viņa zirgs bija izsalcis, tādēļ viņš izsacās: «Ber, Līne!».

Bet Pekinas nosaukums, jūs zināt...

Taču tālāk netiku, jo Latgales entuziasts bija pamanījis nez kur nozust».

Jaunvārdi

Jānis Kalniņš, entuziasma pilns, vēsta:
«Uzzināju, ka speciāla komisija pieņēmusi veselu virkni savdabīgu vārdu, pārlinot nākamgada vārdadienu kalendāru. Arī man, kaut ar novēlošanos, tomēr radās dažas žilbinošas domas šajā sakarā. Piezvanīju komisijai un mazliet apskaidroju, ka gribu ko ieteikt nākamā gada kalendāram.

«Lūdzu, lūdzu,» vada otrā galā skanēja laipna balss.

«Tad nu, lūk, vajadzētu kādu zēna vārdu, kas atspoguļotu mūsu ekonomisko plauksmi. Iesaku – Statoils!»

Vada otrā galā jutu ieinteresētu klusumu, tādēļ turpināju:

«Vajag kaut kādi iemūžināt arī mūsu lata stabilitāti un gaišo finansiālo stāvokli kopumā, tāpēc daudzas meitenītes varētu saukt par Unibankām...»

Klusums no manas uzklaušitājas kļuva vēl ieinteresētāks, tāpēc spēru ārā, manu prāt, labāko izdomājumu:

«Jūs jau zināt, bija Vileni, Vladeni un Oktjabrinas, kas ar sevi apliecināja zināmu politisko sistēmu. Tad, lūk, lai skaisti iemūžinātu mūsu pašreizējo politisko orientāciju, kas, ticu, ilgs vismaz tūkstoš gadus, iesaku aktuālu vīrieša vārdu – Ķezberčevers.

«Pi, pi, pi,» atskanēja klausulē. Laikam komisijas pārstāve tik ļoti steidzās manus laikmetīgos darinājumus ieviest dzīvē, ka aizmirs pateikties.

Normunds Dimants (Jersikā)

«Novadnieks» precizē

Šī gada 27. jūlija numurā «Novadnieks» publicēja materiālu ciklu par Silajāņu pagastu. Cita vidū bija minēts, ka Silajāņu pagastā vienīgās dzimnava pieder Apolonijai un Pēterim Griboņikiem. Kā izrādās, dzimnava Silajāņu pagastā ir arī vairākiem citiem iedzīvotājiem.

Šī gada 3. jūlija numurā «Novadnieks» bija ievietojis materiālu «Līgo atskaņas rajona policijas nodaļā», kurā kriminālpolicijas priekšnieks N.Kozenko informēja, ka Preiļu pagasta Korsikovā huligāniskas darbības veicis V.Vetoškins. Preiļu policijas iecirkņa priekšnieks A.Aleksandrovš lūdza «Novadnieku» paziņot, ka sūdzībā, ko saņēma policija, minēto V.Vetoškina rīcību policijai nav izdevies kvalificēt kā huligānisku darbību. Domstarpības starp V.Vetoškinu un viņa sievastēvu – sūdzības autoru – ieteikts risināt tiesas ceļā.

Televīzijas programma no 17. līdz 23. augustam

Sestdiena, 17. augusts

Latvijas TV I

- 9.00 Beverlihilsa. 45. sēr.
- 9.50 Mielasts ar Mārtiņu.
- 10.10 Toms un Džerijs.
- ***
- 16.10 Partitūra.
- 17.10 Motopeles no Marsa. 17., 18. sēr.
- 17.55 Sludinājumi.
- 18.00 Ziņas.
- 18.10 Efeja. 20. sēr.
- 19.05 Reiz runcis Renārs...
- 19.25. Mēnesgaismā.
- No cikla «Izdzīvošana».
- 19.55 Kinokomēdija.
- Pliķpauris. 6.sēr.
- 20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
- 20.30 Panorāma.
- 21.00 Dok. filma. Brāļi Kokari.
- 21.20 Savai zemei.
- 22.05 Labvakar piedāvā...
- 22.40 Mīlestības misija. 2. sēr.

Latvijas TV II

- 8.30 - 11.00 Picca TV.
- 11.00 Vai tu zini?
- 11.30 Kristietība šodien.
- 16.00 TV veikals.
- 16.30 Olgas konkurss - diseniē bērniem.
- 17.00 Latvijas kausa izcīņa regbijā.
- 18.30 Dienas tēma - galvaspilsētā.
- 18.45 Paradīzes pludmale. 170. sēr.
- 19.10 Videofilma. Tūrisms ASV. 2. sēr.
- 19.40 Sludinājumi.
- 19.45 Ziņas.
- 19.55 Latloto.
- 20.05 E iela. 443. sēr.
- 20.30 Panorāma.
- 21.00 NTV 5.
- 22.00 Ziņas.
- 22.10.Auto.
- 22.40 E iela. 441., 442. sēr.
- 23.30 - 0.05 Muzikāls raidījums.

Krievijas sabiedriskā TV

- 9.10 Vārds mācītājam.
- 9.30 Nepalaid garām.
- 10.00 Rīta pasts.
- 10.35 Padomi kulinārijā.
- 10.55 Brīnišķīgā Maskava.
- 11.25 Mākslas filma. Cilvēks no otras puses.
- 13.05 Multfilma. Putniņš Tari.
- 13.15 Teātris + TV.
- 14.00 Ziņas.
- 14.20 Multfilma. Gane un skurstenslauķis.
- 14.50 Mākslas filma. Bagātību sala. 1. sēr.
- 16.00 Logs uz Eiropu.
- 16.30 M.Tariverdijevs. Šekspīra soneti.
- 17.00 Ziņas.
- 17.20 Dzīvnieku pasaulē.
- 18.05 Mākslas filma. Iemīļējies pēc paša gribas
- 19.45 Labu nakti, mazuļi!
- 20.00 Laiks.
- 20.35 Raidījumu programma.
- 20.40 Bangkokas Hiltona. 6. sēr.
- 21.45 Atjautības ātrumsacensības.
- 22.30 Mākslas filma. Salivana ceļojums.

Svētdiena, 18. augusts

Latvijas TV I

- 9.00 Hameleonu rotaļas. 253., 254., 255. sēr.
- 10.10 Province. Saldus.
- 10.40 Namdaris.
- 16.15 Partitūra.
- 17.10 Motopeles no Marsa. 19., 20. sēr.
- 17.55 Sludinājumi.
- 18.00 Ziņas.
- 18.10 Efeja. 21. sēr.
- 19.05 Bimīni.
- 19.30 Džūlija - viss mūžs. 2. sēr.
- 20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
- 20.30 Panorāma.
- 21.00 A.Niedra. Lūduma dūmos. 6. daļa.
- 21.50 IV opermūzikas svētkos

Siguldā.

Latvijas TV II

- 8.30 - 11.00 Picca TV.
- 15.05 Dievkalpojums.
- 16.15 Kristīgā programma.
- 16.45 Atskats uz Atlantas olimpiskajām spēlēm.
- 18.15 Varas viedoklis.
- 18.45 Paradīzes pludmale. 171.sēr.
- 19.10 Olūti.
- 19.40 Sludinājumi.
- 19.45 Ziņas.
- 20.05 E iela. 443. sēr.
- 20.30 TV veikals.
- 21.00 NTV 5.
- 22.00 Ziņas.
- 22.10 Dinastija. 216. sēr.
- 23.10 - 0.10 NTV 5.

Krievijas sabiedriskā TV

- 9.00 Ziņas.
- 9.15 D.Krilova piezīmes.
- 9.30 Kamēr visi mājās.
- 10.10 Rīta zvaigzne.
- 11.00 Kalpoju Krievijai.
- 11.30 Spēlējiet, harmonikas!
- 12.00 Patriarha svētceļojums.
- 12.25 Acimredzamais neticamais.
- 12.55 Smieklu panorāma.
- 13.30 Pirātu bagātību noslēpumi.
- 14.00 Ziņas.
- 14.20 Operas zvaigzne Alfredo Krauss.
- 15.10 Ceļotāju klubs. Somija.
- 15.55 Kādreiz...
- 16.10 Multfilmu programma.
- 16.50 Viktors Cojs.
- 17.15 Laimīgs gadījums.
- 18.05 Klubs «Baltais papagaiļis».
- 19.00 Laiks.
- 19.35 Raidījumu programma.
- 19.40 Mākslas filma. Divi mūļi māsai Sārai.
- 21.45 Futbola apskats.
- 22.15 Ziņas.
- 22.25 Mīlestība no pirmā acu skatiena.

Pirmdiena, 19. augusts

Latvijas TV I

- 7.30 Rīta bums.
- 8.30 Efeja. 22. sēr.
- 17.10 Motopeles no Marsa. 21., 22. sēr.
- 17.55 Sludinājumi
- 18.00 Ziņas.
- 18.10 Starptautiskās sporta deju sacensības Rēzeknē.
- 19.10 Pa saules zāķa pēdām.
- 19.30 Japānas mazie stāsti.
- 19.45 Horoskopi, horoskopi...
- 20.00 Eiropas nolaupīšana.
- 20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
- 20.30 Panorāma.
- 21.05 Rēdereja. 42. sēr.
- 21.50 Skices.
- 22.10 Aktrise Ragārēs. 2. daļa.
- 23.00 Naksts ziņas.
- 23.05 Siena šķūnis.

Latvijas TV II

- 7.00 - 9.00 Picca TV.
- 16.45 Itogi.
- 18.00 Problēma stopkadrā.
- 18.15 Rēdereja. 41. sēr.
- 19.00 LTS ziņas.
- 19.20 Jautājums pēc būtības.
- 19.40 Sludinājumi.
- 19.45 Ziņas.
- 20.00 E iela. 444. sēr.
- 20.30 TV veikals.
- 21.00 NTV 5.
- 22.00 Ziņas.
- 22.10 Konkurents.
- 22.40 Dinastija. 217. (pēdējā) sēr.

Krievijas sabiedriskā TV

- 17.00 Ziņas.
- 17.20 Jaunais upuris.
- 18.10 Sastēgumstunda.
- 18.35 Uzmini melodiju!
- 19.00 Mēs.
- 19.45 Labu nakti, mazuļi!
- 20.00 Laiks.
- 20.40 Raidījumu programma.
- 20.45 Lielbritānijas fantastikas seriāls. Bagzs - 1.
- 21.50 Pirms un pēc...
- 22.40 Ziņas.
- 22.50 Mākslas filma. Engēļu diena.

Otrdiena, 20. augusts

Latvijas TV I

- 7.30 Rīta bums.
- 8.30 Efeja. 23.sēr.
- 17.10 Motopeles no Marsa. 23., 24. sēr.
- 17.55 Sludinājumi.
- 18.00 Ziņas.
- 18.10 Dzīvīte, dzīvīte...
- 19.00 Mans būs mans.
- 19.10 Dziesmotā vasara.
- 19.25 Skats no malas.
- 19.55 Flinstonī.
- 20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
- 20.30 Panorāma.
- 21.05 Konkurss. KoKaKiKa.
- 21.15 Aci pret aci.
- 21.45 Mākslas filma. Bistamie sakari

Latvijas TV II

- 7.00 - 9.00 Picca TV.
- 18.30 TV veikals.
- 19.00 LTS ziņas.
- 19.20 Kurzemes ziņas.
- 19.30 Vidzemes ziņas.
- 19.40 Sludinājumi.
- 19.45 Ziņas.
- 20.00 Vižīte.
- 20.20 Rozes gars. Dejo Z.Errsa un A.Leimanis.
- 20.30 Panorāma.
- 21.00 Ziņas.
- 22.10 Lūduma dūmos. 6. daļa.
- 23.00 Leļļu filma. Pigmaliions.
- 23.10 - 23.50 NTV 5.

Krievijas sabiedriskā TV

- 17.00 Ziņas.
- 17.20 Jaunais upuris.
- 18.10 Sastrēgumstunda.
- 18.35 Uzmini melodiju!
- 19.00 Tēma.
- 19.45 Labu nakti, mazuļi!
- 20.00 Laiks.
- 20.35 Raidījumu programma.
- 20.40 Mākslas filma. Precības.
- 22.35 Ziņas.
- 22.45 Bravo, maestro! V.Dobriņina 50. dzimšanas dienai veltīts raidījums.

Trešdiena, 21. augusts

Latvijas TV I

- 7.30 Rīta bums.
- 8.30 Efeja. 24. sēr.
- 17.10 Motopeles no Marsa. 25., 26. sēr.
- 17.55 Sludinājumi.
- 18.00 Ziņas.
- 18.10 Saimnieks.
- 18.40 Nedēļas vidū.
- 18.55 Baroka mūzikas koncerts.
- 19.10 Mana ģimene un citi zvēri.
- 19.25 Dzied Saulēniņi.
- 19.55 Flinstonī.
- 20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
- 20.30 Panorāma.
- 21.00 1991. gada augusta notikumu atceres 5. gadadienai veltīts svinīgs brīdis pie Brīvības pieminekļa.
- 21.15 Videofilma. Tikšanās pie atmiņām.
- 21.55 R.Vāgners. Uvertīra operai «Rienci».
- 22.15 Hameleonu rotaļas. 256., 257., 258. sēr.

Latvijas TV II

- 7.00 - 9.00 Picca TV.
- 19.00 LTS ziņas.
- 19.20 TV Dzintare.
- 19.30 J.Kalniņa dziesmas.
- 19.40 Sludinājumi.
- 19.45 Ziņas.
- 20.00 Programma nedzirdīgajiem.
- 20.30 TV veikals.
- 21.00 NTV 5.
- 22.00 Ziņas.
- 22.10 Paršēšanās nr. 1.
- 22.25 Paradīzes pludmale. 172., 173. sēr.
- Krievijas sabiedriskā TV
- 17.20 Jaunais upuris.
- 18.10 Sastrēgumstunda.
- 18.35 Uzmini melodiju!
- 19.00 Zaudētā meklējums.
- 19.45 Labu nakti, mazuļi!
- 20.00 Laiks.

20.40 Mākslas filma. Ar ticību un patiesību. 23.25 K.Beisija orķestris Maskavā.

Ceturtdiena, 22. augusts

Latvijas TV II

- 7.30 Rīta bums.
- 8.30 Mākslas filma. Džūlija - viss mūžs. 3.sēr. 1. daļa.
- 17.10 Motopeles no Marsa. 27., 28. sēr.
- 17.55 Sludinājumi.
- 18.00 Ziņas.
- 18.10 Mūzikas ziņas.
- 18.20 Alise.
- 19.30 Beverlihilsa. 46. sēr.
- 20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
- 20.30 Panorāma.
- 21.05 LR Zemessardze piecos gados.
- 21.55 Mākslas filma. Šāviens restorānā.

Latvijas TV II

- 7.00 - 9.00 Picca TV.
- 17.45 TV veikals.
- 18.15 Rēdereja. 42. sēr.
- 19.00 LTS ziņas.
- 19.20 TV Dzintare.
- 19.30 V.Arzamanovs. Vīnes valši.
- 19.40 Sludinājumi.
- 19.45 Ziņas.
- 20.00 E iela. 445. sēr.
- 20.30 Panorāma.
- 21.00 NTV 5.
- 22.00 Ziņas.
- 22.10 Šokējošais šovs.
- 22.50 - 23.40 Baltcom TV programma.

Krievijas sabiedriskā TV

- 17.00 Ziņas.
- 17.20 Jaunais upuris.
- 18.10 Sastrēgumstunda.
- 19.00 Mana ģimene.
- 19.45 Labu nakti, mazuļi!
- 20.00 Laiks.
- 20.35 Raidījumu programma.
- 20.40 Mākslas filma. Assa.
- 23.25 Ziņas.
- 23.35 I.Demidova muzikāli izklaidējošs raidījums.

Piektdiena, 23. augusts

Latvijas TV I

- 7.30 Rīta bums.
- 8.30 Mākslas filma Šāviens restorānā.
- 17.10 Motopeles no Marsa. 29., 30. sēr.
- 17.55 Sludinājumi.
- 18.00 Ziņas.
- 18.10 Efeja. 22. sēr.
- 19.05 Sises piedzīvojumi.
- 19.25 Laiks vīriem?
- 19.50 Globuss.
- 20.20 Rīt, parīt, aizparīt...
- 20.30 Panorāma.
- 21.05 Rēdereja. 43. sēr.
- 21.50 Deju un rapsodiju nakts..

Latvijas TV II

- 7.00 - 9.00 Picca TV.
- 17.30 TV veikals.
- 18.00 Kristīgā programma.
- 19.00 LTS ziņas.
- 19.20 Tavs jurists.
- 19.40 Sludinājumi.
- 19.45 Ziņas.
- 20.00 Lielbritānija. Preses bizness.
- 20.30 Ukrainas neatkarības 5. gadadienā.
- 21.00 NTV 5.
- 22.00 Ziņas.
- 22.10 IV opermūzikas svētkos Siguldā.
- 23.15 - 1.55 Baltcom TV.

Krievijas sabiedriskā TV

- 17.20 Jaunais upuris.
- 18.15 Cilvēks un likums
- 18.45 Brīnumu lauks.
- 19.45 Labu nakti, mazuļi!
- 20.00 Laiks.
- 20.40 TV seriāls. Šerloks Holms un doktors Vatsons. Iepazīšanās.
- 22.00 Skatiens.
- 22.45 Ziņas.
- 22.45 Mākslas filma. Nopietns solījums.

Mūzikas ziņas

Šī ziņa iepriecinās visus Latvijas rokklasiķus, grupas «Pērkonis» cienītājus, jo augusta sākumā klajā nācis divu grupas «Pērkonis» albumu «Klusā daba ar retrospektīvu» (1985.) un «Labu vakaru!» (1987.) apkopojums vienā audiokasetē un kompaktdiskā. Atgādināsim, ka šie albumi savulaik iznākuši ASV ALJA Music paspārnē 1989. gadā un Latvijas klausītājiem bijuši mazpieejami. Nu šī kļūda labota un jau no 5. augusta Latvijas mūzikas fani var baudīt gan «Cik pulkstens», «Mana dienišķa dziesma», «Zaļā dziesma», «Kam pieder šīs acūņas», «Bale tomānija», «Slidotava» un citus Jura Kulakova «grāvėjus» ar Klāva Elsberga vārdiem.

Par godu albuma iznākšanai augustā grupa «Pērkonis» apceļos Latvijā, uzstājoties kopīgi ar grupu «Menuets».

Joprojām vispieprasītākā latviešu mūzikas programma šobrīd ir grupas «Menuets» albums «In Memoriam», albums pieejams arī CD formātā, bet vēl pēc neilga laiciņa TV kanālos būs vērojams režisores Vinetas Vilsteres veidotais videoklips dziesmai «Alvas zaldātiņi».

Šlagermūzikas cienītājus iepriecinās rokkapelas «Parlaments» pēc kārtas trešais albums «Parlamenta brīvdienas». Kā atceramies iepriekšējā albumā «Alus dziesmas» dominēja alus tēma. Šoreiz nevis kā varētu sagaidīt pēc albuma nosaukuma — politiskās aktualitātes, bet gan viss un vienīgi par mīlestību...

Arī mums sava skaņu filma

Jūlija beigās, kā savdabīga velte šogad atzīmējamajai pasaules kino simtgadei, dienasgaismu ieraudzījis jauns, mazliet neparasts projekts divās sērijās — «Skaņu filma» «Kino simtgadei». Projekta tapšanā iesaistījās gan firma «Mikrofona Ieraksti», gan Nacionālais kinocentrs un kinomuzejs, gan akciju sabiedrība «Latvijas Unibanka». Tātad projekts visnotaļ nopietns, par to, kas tad ir skaņu filma un tās tapšanas vēsturi, stāsta projekta producete Elita Milgrāve.

— Viss sākās pēc pazīstamās dokumentālā kino režisores Lailas Pakalniņas un Jura Podnieka filmu studijas skaņu režisora Anrija Krenberga idejas, jo, sākoties Rīgas kinostudijas privatizācijas procesam, milzīgajai skaņu ierakstu fonotēkai draudējusi palikšana bez kārtīga saimnieka, tālab ar kinostudijas direktora Ulda Šteina laipnu atļauju liela daļa šo ierakstu saglabāti un pārrakstīti kvalitatīvos datu nesējos.

Un galu galā, kāpēc gan kaut nelielu daļu no šīs kolosālās mūzikas neiemūžināt audioprogrammā, kuru klausoties atmiņā ataut sen redzētu un iemīļotu filmu sižeti, tālab arī nosaukums — skaņu filma.

Latvijā kinomūzikas izdošana ir visai nepierasta lieta, tomēr pasaulē šāda prakse nav retums, populāras ir filmu «Karalis Lauva» vai, piemēram, «Mūžīgi Betmens» audioprogrammas, tomēr jāatgādināts, ka «Skaņu filma» «Kino simtgadei» ir absolūti kultūrvēsturiska programma, un uz komerciāliem panākumiem tai grūti cerēt.

«Skaņu filma» «Kino simtgadei» veidota divās daļās jeb sērijās. Pirmajā sērijā atcerēsimies gan slaveno E. Valtera un J. Paukštelio duetu no filmas «Mans draugs — nenopietns cilvēks», gan «Laša kundze bola acis» no filmas «Zvejnieka dēls», E. Pāvula, G. Cilinska un V. Skulmes fantastiskais trio no «Melnā vēža spilēs», Imanita Kalniņa «Dziesma par Johanu» un «Četri balti krekli» un citas, kopumā divdesmit astoņas dziesmas. Otrā sērijā būs nopietnas kinomūzikas pārskats — P. Vaskis, P. Dambis, M. Zariņš, I. Kalniņš un citu komponistu melodijas no tādām filmām kā «Pūt, vējiņi!», «Pie bagātās kundzes», «Šķēps un roze», «Ceplis», «Salna pavasarī» u.c. Gribētos cerēt, ka ar divām sērijām šī skaņu filma nebeigsies, un jau tuvākā nākotnē klajā nāktu gan trešā, gan ceturrtā sērija, jo latviešu kinomūzikas tradīcijas ir pietiekami senas un slavenas.

Sadarbībā ar Latvijas Televīziju, iespējams, jau visai drīz varēsim vērot arī raidījumu, kurā skaņu filmā iekļautās dziesmas papildināsim arī ar vēsturiskajiem kadriem no šīm filmām.

Klausieties skaņu filmu arī jūs un atsauciet atmiņā gan Emīla nedarbus, gan dullās Paulīnes izdarības, gan sižetus no filmām «Sprīdītis», «Teātris», «Vēlā kalpi» un pārējām.

Rimants Liepiņš

Sludinājumi un reklāma 22305

Pārdod

PEUGEOT-205, 1984.g. Tel. 34477; ***
MTZ-82, Ls 1750, autobusu GAZ-53, 1988.g., Ls 250, triskorpusu arklu, Ls 120, četru korpusu arklu, Ls 150. Tel. 33733, 58411; ***

AUDI COUPE, 1986.g., FORD SIERRA, 1985.g., BMW-316, 1987.g. Tel. 24617; ***

OPEL KADET, 1982.g., labā kārtībā, 5 durvis, Ls 550. Zvanīt 21788 vakaros; ***

10 mēn. vecu teli. Tel. 22908; ***

gov. Tel. 35359; ***

traktoru JUMZ, TA izieta, Nissa 522 M, 1988.g., 52000 km, VAZ - 2103 vai MAINA. Tel. 8-256-55302; ***

firmu un kases aparātu. Tālr. 43877; ***

privatizētu 2 istabu dzīvokli Riebiņos. Tel. 22724; ***

garāžu, vācu aitu suņa kucēnus ar ciltsrakstiem un apbūves gabalu ar būvēt iesāktu māju un celtniecības materiālus. Zvanīt 21290 pēc 14; ***

VAZ-2101 rezerves daļām. Tel. 43426; ***

koka divvietīgo gultu. Tel. 23831; ***

jaunus ledusskapjus, saldētavas

«Snaige». Piegāde, garantija 1 gads. Tel. 21268; ***

māju, saimniecības ēkas un 10 ha zemes Rožupē. Tel. 58569 vakaros; ***

10 mēn. vecas teles. Tel. 36667; ***

privatizētu 2 istabu dzīvokli Preiļu centrā. Zvanīt 22763 Voldemāram; ***

labu GAZ-5204 (tehniskā palīdzība), 1987.g. vai MAINA pret l/s tehniku. Tel. 34468.

Pērk

gaļu. Tel. 55743; ***

gaļu. Tel. 21898; ***

skujkoku un bērza apaļkokus un zāģmateriālus. Zvanīt 22763 Voldemāram; ***

gaļu. Tel. 23477; ***

Maina

kravas mikroautobusu JERAZ pret miglotāju vai citu lauksaimniecības tehniku. Tel. 50353; ***

AUDI-100 pret zāģbaļķiem. Tel. 22306, 24517.

Dažādi

Iznomā zemi sakņu dārzēm netālu no Preiļiem. Tālr. 21838. ***

Braucieni uz Viļņu. Tel. 21052.

20. augustā tirgos 3-4 mēnešus vecas brūnās Haiseks šķirnes vistiņas un gaiļus, 1 gadu vecas brūnās deļējvīstas un piedevas putnu barībai Galēnos 9.00, Polkoronā 9.20, Riebiņos 9.45, Preiļos 10.00, Priekules 11.00, Rudzētos 11.25, Lūzeniekos 11.45, Turkos 12.05, Zundānos 12.20, Jaunsilavā 12.35, Līvānos 12.45, Rožupē 13.45, Vanagos 14.00, Vārkavā 14.20, L.Klaparos 14.00, Ančkinos 14.55, Anspokos 15.20, Kasfirē 15.30, Rušonā 15.45, Aglonā 16.05, Jaunaglonā 16.20.

Pāreja uz laika zonu tarifiem ir pakāpeniska

Ar šī gada 1. jūliju ir sākuši darboties jaunie elektroenerģijas tarifi, kas paredz dažādas enerģijas cenas atkarībā no izmantošanas laika. Klientiem tiek radīta iespēja, pārceļot daļu patēriņa no energosistēmas maksimuma laika uz slodžu minimuma periodiem, izvēlēties sev ekonomiski izdevīgāko elektroenerģijas patēriņa režīmu.

Jaunās tarifu sistēmas izvēle saistīta ar jauna tipa – daudztarifu elektroenerģijas skaitītāja – uzstādīšanu, bieži nākas pārbūvēt arī uzskaites vietu. Skaitītājus piegādā un uzstāda Latveņero, klienta iekšējo elektroietaišu pārbūve nepieciešamības gadījumā jāveic par klienta līdzekļiem.

Laika zonu tarifu sistēma ir jaunievedums Latvijas energosistēmas darbā, ir nepieciešams zināms laika posms jauno mērāparātu ekspluatācijas pieredzes apgūšanā, tādēļ šajā pusgadā paredzēts uzstādīt 2000 daudztarifu skaitītāju, izvēloties dažādus klientus un aptverot visas lietotāju grupas. Tas sniegs nepieciešamo analīzes materiālu tālākajam darbam, atklās jauno daudztarifu skaitītāju ekspluatācijas, pārbaudes un remonta īpatnības, ļaus praksē iepazīt jaunās tarifu sistēmas darbību kopumā. Klientu interese par iespējām izmantot lētāku enerģiju slodžu minimuma laikā ievērojami pieaug, taču šobrīd īsā laikā visus pieprasījumus jauno skaitītāju uzstādīšanai Latveņero neapmierinās. Jau ar nākamo gadu, ņemot vērā gūto pieredzi, daudztarifu skaitītāju uzstādīšana tiks ievērojami palielināta. Arī pēc kaimiņvalstu pieredzes, pāreja uz diennakts zonu tarifu pilnībā notiek pakāpeniski tikai vairāku gadu laikā. Piemēram, Lietuvas energosistēmā pirmā gada laikā, apgūstot pieredzi, uzstādīti aptuveni 3000 daudztarifu skaitītāji.

Atsevišķi klienti izteikuši vēlmi daudztarifu skaitītājus iegādāties paši. Lai šī situācijā neradītu haosu un nepiesātinātu energosistēmu ar visdažādāko marku un sistēmu skaitītājumiem, kuriem nevar tikt nodrošinātas remonta, pārbaudes un regulēšanas iespējas, Latveņero ir precizējis, kādiem parametriem atbilstoši skaitītāji var tikt uzstādīti elektroenerģijas uzskaitē. Atgādinām, ka pirms to iegādāšanās nepieciešams saņemt konsultāciju tuvākajā elektrotīklu rajonā.

Jaunā diennakts zonu tarifu sistēma veicinās energosistēmas slodžu grafika izlīdzināšanu, darbojoties kā klientu, tā arī enerģijas piegādātāja interesēs, taču būtisks tās ieviešanas var parādīties tikai ilgākā laika posmā. Jāsaprot, ka jebkura jauna, sarežģīta procesa ieviešanas sākumā iespējamas gan problēmas, gan arī kļūdas, darbam pie tā jānotiek Latveņero ciešā kontaktā ar klientiem.

Svarīgi ir šo procesu turpināt, apgūstot pieredzi, analizējot rezultātu un pilnveidojot jaunradīto diferencēto tarifu sistēmu.

Privatizējamās valsts akciju sabiedrības Latveņero Elektrisko tīklu direktora vietnieks Andris Cakuls

N PĒRK EGLES, PRIEDES ZĀĢMATERIĀLUS NELSS un ZĀĢBAĻĶUS!

Baļķiem - pircēja transports, tūlītēja samaksa!

Pieņemšana RĒZEKNĒ Jupatovkas ielā 13. Tālr. 36076.

Tirdzniecības centrs «Daugava» pārdod

mikstos atpūtas stūrīšus, dīvānus, guļamkrēslus, viesistabu un bērniestabu sekcijas, stūra dīvānus viesistabām un virtuvēm, skapišus televizoriem, žurnālu galdinājumus, priekšnama iekārtas, dažādi izmēru virtuves skapju komplektus, paklājus.

Tālr. Daugavpīlī 8-254-25507.

«Ādaži-Kover» Livānu filiāle uzsāk brūkleņu iepirkšanu ar 19. augustu.

Pieņemšana pirmdienās un piektdienās Livānu kūdras fabrikas teritorijā (pretī Livānu dzelzceļa stacijai) no plkst. 17 līdz 19.

Ogām jābūt tīrām un gatavām, nedrīkst būt balts. Cena Ls 0,40 par kg.

Mednieku iestājekšamēns Livānu virsmežniecībā notiks 11. septembrī plkst. 9.00.

Dokumentus iesniegt līdz 4. septembrim. *Sīkāka informācija pa tālr. 42296, 42963 un vietējās mežniecībās.*

... un tagad viss, kas mums bija, pieder jau mūžībai.
L. Bīdaka
Izsakām līdzjūtību vīram un bērniem sakarā ar Taisijas PLITKINAS nāvi.
Preiļu 2. vidusskolas kolektīvs

Baltie bērzi, šalciet klusi,
Sveiciet tālos apvāršņus.
Tēva sirds ir apīmusi,
Čaklās rokas mierā dus.
Dalām sāpju smagumu ar Ludmilu Ševčuku un Svetlanu Kokinu, TĒVU un VECOTĒVU smiltajā izvadot.
Preiļu autostacijas kolektīvs

Lēni izdeg dzīves svece,
Paliek mājā kaktiņš kluss.
Mūža miegā aizmigusī,
Dieva mierā māte dus.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ingum, grūtajā brīdī atvadoties no MĀTES.
Ūdensslēpošanas kluba «Baški» treneris un sportisti

Tu nenāksi. Kaut kur būs tava elpa.
Bet paliks tikai citā laikā, citā telpā.
I. Auziņš
Izsakām dziļu līdzjūtību Ingum Bukam, MĀTI zaudējot.
Draugi

Mātes aiziešana ilgi sāpēs,
Līdz sadzīs gaišās atmiņās.
Sērojam kopā ar tevi, Ingu, MĀMIŅU zaudējot.
Klasesbiedri

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. **Pasūtījuma indekss 3033.**

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespēsts SIA «Latgales drukā», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 4770.